

**VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA
OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA
KATEDRA ÚČETNICTVÍ**

Obec jako zřizovatel

Municipality as a Founder

Student: Renata Járková

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2012

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Renata Járková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Specializace: 00 Účetnictví a daně
Téma: **Obec jako zřizovatel**
Municipality as a Founder

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Právní úprava a účetnictví obcí a dobrovolných svazků obcí
  3. Organizace zřizované obcí
  4. Analýza hospodaření organizací zřizovaných městem Chropyně
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TĚGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.
OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Acha, obec účtuje s.r.o., 2010. 260 s. ISBN 978-80-2545-609-5.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 25.11.2011
Datum odevzdání: 27.04.2012

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlášení

Místopřísežně prohlašuji, že jsem celou práci, kromě příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě 27. 4. 2012

.....*Járková*.....

Bc. Renata Járková

Obsah

1	Úvod	5
2	Právní úprava a účetnictví obcí a dobrovolných svazků obcí	7
2.1	OBEC	7
2.1.1	Právní úprava.....	8
2.1.2	Majetek obce	9
2.1.3	Hospodaření obce.....	10
2.2	DOBROVOLNÉ SVAZKY OBCÍ	10
2.2.1	Právní úprava.....	11
2.2.2	Majetek dobrovolného svazku obcí	13
2.2.3	Hospodaření dobrovolného svazku obcí	13
2.3	ÚČETNICTVÍ OBCÍ A DOBROVOLNÝCH SVAZKŮ OBCÍ.....	13
2.3.1	Přezkoumání hospodaření a závěrečný účet.....	18
2.3.2	Účetní závěrka.....	20
2.3.3	Konsolidace územně správných celků.....	22
2.4	ROZPOČET	23
2.4.1	Příjmy rozpočtu	25
2.4.2	Výdaje z rozpočtu	26
3	Organizace zřizované	27
3.1	ORGANIZAČNÍ SLOŽKY ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉHO CELKU	27
3.1.1	Právní úprava.....	27
3.1.2	Hospodaření organizačních složek	28
3.2	PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	29
3.2.1	Právní úprava.....	29
3.2.2	Hospodaření příspěvkových organizací	30
3.2.3	Příspěvkové organizace a majetek obce.....	32
3.2.4	Změna právní formy příspěvkové organizace na obchodní společnost	34
3.3	KAPITÁLOVÉ SPOLEČNOSTI	36
3.3.1	Společnost s ručením omezeným.....	37
3.3.2	Akciová společnost.....	38
3.4	OBECNĚ PROSPĚŠNÉ SPOLEČNOSTI	39
3.4.1	Právní úprava.....	39
3.4.2	Hospodaření obecně prospěšné společnosti.....	39
4	Analýza hospodaření organizací zřizovaných městem Chropyně	41
4.1	MĚSTO CHROPYNĚ	41
4.1.1	Dobrovolné svazky obcí	42
4.2	CHROPYNĚ JAKO ZŘIZOVATEL	43
4.3	ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHROPYNĚ	44
4.3.1	Srovnání hospodaření Základní školy Chropyně let 2008 – 2010	46
4.4	SPRÁVA MAJETKU MĚSTA CHROPYNĚ.....	52

4.4.1	<i>Srovnání hospodaření Správy majetku města Chropyně let 2008 – 2010 .....</i>	<i>53</i>
4.5	ZMĚNA PRÁVNÍ FORMY	59
4.5.1	<i>Příspěvková organizace a obchodní společnost .....</i>	<i>59</i>
4.5.2	<i>Financování a výsledek hospodaření .....</i>	<i>59</i>
4.5.3	<i>Majetek .....</i>	<i>61</i>
4.5.4	<i>Ostatní problematika .....</i>	<i>62</i>
4.5.5	<i>Nově poskytované služby .....</i>	<i>64</i>
5	Závěr	65
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	66
	SEZNAM ZKRATEK	68
	PROHLÁŠENÍ O VYUŽITÍ VÝSLEDKŮ DIPLOMOVÉ PRÁCE	
	SEZNAM PŘÍLOH	
	PŘÍLOHY	

1 Úvod

Počátky obecní samosprávy se nacházejí v dokumentech již z roku 1848. Územní samospráva vznikala jako důsledek přirozeného osídlení, ale také uměle - ujednáním mezi panovníkem a městy. Od samotného počátku do dnešních dnů prošel vývoj veřejného hospodářství dlouhou cestou. Zlomovým byl rok 1989, který přinesl změnu společenského systému a obcím možnost jejich samostatného rozhodování a hospodaření. K obnově samosprávy v České republice došlo až později, a to přijetím zákona č. 1/1993 Sb., Ústava ČR a zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), kde je zakotveno postavení, funkce a úkoly obcí.

Obec je chápána jako základní článek územní samosprávy. Postavení obce ve veřejné správě je stále významnější, což je výsledkem dlouhodobě probíhající decentralizace kompetencí a odpovědnosti za zabezpečování stále více druhů veřejných statků pro obyvatelstvo ze státu na územní samosprávu. Právo na místní samosprávu obcí je zakotveno i v Evropské chartě místní samosprávy.

Cílem diplomové práce je analyzovat současnou platnou právní legislativu týkající se obcí a dobrovolných svazků obcí včetně organizací jimi zřízených. Praktická aplikace je uvedena na příkladě analýzy hospodaření organizací zřízených městem Chropyně.

Druhá kapitola je zaměřena na **analýzu právní úpravy obcí a dobrovolných svazků obcí**, jež vychází ze zákona o obcích. Tato část představuje problematiku majetku a hospodaření obcí a dobrovolných svazků obcí, následuje stručné představení přezkoumání hospodaření, závěrečného účtu a náležitostí účetní závěrky územních samosprávných celků. Významným tématem pro obec je rozpočet a rozpočtová skladba, proto v této kapitole nesmí chybět. Z důvodu právě probíhající reformy účetnictví a výkaznictví územně samosprávných celků je věnován důraz i na tuto reformu. Určujícím rysem celé reformy účetnictví je přiblížení účetního výkaznictví a vypovídací schopnosti účetních informací veřejného sektoru podnikatelským subjektům, který umožňuje evidovat procesy přesněji a účelněji. Cílem diplomové práce není popis dopadu reformy, proto zde nebudou uvedeny všechny skutečnosti týkající se reformy.

Ve třetí kapitole je rozebírána problematika všech **zřizovaných organizací**, které může územní samosprávný celek zřídit. Kapitola je zaměřena zejména na právní úpravu, hospodaření a majetek těchto organizací. Největší důraz je kladen na příspěvkové organizace a organizační složky, mimo to jsou uvedeny společnosti s ručením omezeným, akciové

společnosti, obecně prospěšné společnosti, školské právnické osoby a veřejné výzkumné instituce.

Praktická část (čtvrtá kapitola) je zaměřena na organizace, u kterých je zřizovatelem město Chropyně. Pozornost je věnována také historii města Chropyně a svazkům, kterými je město členem. Práce se zabývá **analýzou hospodaření příspěvkových organizací** Základní školy Chropyně a Správy majetku města Chropyně v letech 2008 - 2010. Následuje zhodnocení výhod a nevýhod příspěvkové organizace a obchodní společnosti.

2 Právní úprava a účetnictví obcí a dobrovolných svazků obcí

2.1 Obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, které je vymezeno hranicí území obce. Každá obec má svůj název. Úkolem obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území a potřeby občanů, přičemž obec chrání veřejný zájem. Obec může používat vlastní symboly jako je znak, vlajka a razítko obce.¹

Zákon o obcích rozlišuje tyto **základní druhy obcí**²:

- **obec** – základní a nejnižší jednotka územně samosprávného celku, která vznikla v roce 1850 zrušením dosavadních panství a vrchností,
- **město** - obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády,
- **městys** – obec, která je velikostně a významově mezi městem a obcí; dříve musely městyse plnit roli spádového městečka pro okolní vesnice, kde bylo velmi silně zastoupeno zemědělství; o statut městyse musí obec požádat předsedu Poslanecké sněmovny, který určí obec městysem po vyjádření vlády,
- **statutární město**, má právo si svoji správu organizovat na základě městské vyhlášky, podle které se jako jediné může členit na dílčí samosprávné celky, jež jsou vymezené ve statutu města.³
- **hlavní město Praha**.

V roce 2011 bylo v České republice 10 532 770 obyvatel žijících v 6 251 obcích a městech. Z tabulky 2.1 je patrné, že 56,0 % všech obcí jsou obce do 500 obyvatel. Obývá zde pouze 7,9 % celkové populace, ale tyto obce zabírají více než 1/3 rozlohy České republiky. Největší podíl obyvatel mají obce v rozmezí 200 – 499 obyvatel (31,6 %), následují obce do 199 obyvatel (24,4 %) a obce od 500 do 999 obyvatel (21,7 %).⁴

¹ MERITUM, Obce 2008-2009. str. 17

² PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ, Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. str. 120

³ Statutárním městem je Kladno, Mladá Boleslav, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Teplice, Most, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Ostrava, Opava, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek.-Místek, Havířov a Karviná.

⁴ <http://www.mvcr.cz/clanek/analiza-aktualniho-stavu-verejne-spravy.aspx> ze dne 1. 2. 2012, str. 32

Tab. 2.1 *Velikostní struktura obcí k 1. 1. 2011*

Velikostní kategorie obcí	Počet obcí	Počet obyvatel	Podíl obyvatel (%)	Podíl obcí (%)
do 199	1524	189 334	1,8	24,4
200 - 499	1975	645 742	6,1	31,6
500 - 999	1 356	953 015	9,0	21,7
1 000 - 1 999	724	1 011 067	9,6	11,6
2 000 - 4 999	400	1 219 378	11,6	6,4
5 000 - 9 999	140	960 042	9,1	2,2
10 000 - 19 999	69	967 742	9,2	1,1
20 000 - 49 999	41	1 180 147	11,2	0,7
50 000 - 99 999	16	1 103 259	10,5	0,3
nad 100000	6	2 303 044	21,9	0,1
celkem	6 251	10 532 770	100,0	100,0

Zdroj: <http://www.mvcr.cz/clanek/analiza-aktualniho-stavu-verejne-spravy.aspx> ze dne 1. února. 2012

2.1.1 Právní úprava

Obec je vymezena v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Obec je veřejnoprávní korporací⁵, která má vlastní majetek a je nositelem právní subjektivity. Obec má v zákoně uložené úkoly, které nemusí plnit sama, ale prostřednictvím svých organizačních složek, jí zřízených příspěvkových organizací a obchodních společností. Obec vykonává činnosti v samostatné působnosti⁶ nebo v přenesené působnosti. Přenesenou působností je výkon státní správy, kterou obec vykonává na svém území ve věcech, jež stanoví zákon. Všechny listiny, které jsou vyhotoveny orgány obce a týkají se otázek samostatné působnosti obce, se v záhlaví označují uvedením slova „Obec“ („Město“, „Městská část“, „Městský obvod“) a názvem obce či města. Veškerá písemná opatření starosty, obecní rady a obecních orgánů ve věci přenesené působnosti se označují v záhlaví slovy: „Obecní úřad“ („Městský úřad“, „Magistrát“, „Úřad městské části“) doplněné názvem obce či města.

⁵ veřejnoprávní korporace je právnická osoba, konkrétně sdružení osob veřejného práva

⁶ Příloha č. 1

Orgány obce:

- **zastupitelstvo obce** je vrcholný orgán obce, vydává rozhodnutí o záležitostech v samostatné působnosti – schvaluje program rozvoje obce, schvaluje územní a regulační plán, rozpočet a závěrečný účet, zřizuje trvalé a dočasné peněžní fondy obce, zřizuje a ruší příspěvkové organizace a organizační složky obce, vydává obecně závazné vyhlášky, volí z řad členů zastupitelstva starostu obce apod.,
- **rada obce** je výkonný orgán, za své rozhodnutí je odpovědná zastupitelstvu. Rada obce zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, vydává nařízení obce, projednává návrhy zastupitelstva, stanovuje rozdělení pravomocí v obecním úřadu, schvaluje organizační řád obecního úřadu apod.,
- **starosta** zastupuje obec navenek, plní úkoly zaměstnavatele, odpovídá za včasné objednání přezkoumání hospodaření obce, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce apod.,
- **obecní úřad** tvoří starosta, místostarosta, tajemník a zaměstnanci obce,
- **zvláštní orgány obce** jako jsou finanční a kontrolní výbor a komise.

2.1.2 Majetek obce

Každá obec hospodáří s **vlastním majetkem**.⁷ Obec majetek musí využívat účelně a hospodárně v souladu s obecními zájmy a úkoly vyplývající ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj majetku, musí jej chránit před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Majetek je veden v evidenci pod svým inventárním číslem v registru majetku, který se archivuje a musí být chráněn přístupovým heslem a fyzickou ochranou (uzamčení počítače, uzamčení místnosti) proti neoprávněným zásahům, za což odpovídá osoba odpovědná za vedení registru.

S **nepotřebným majetkem** obec naloží způsoby a za podmínek stanovených např. v obchodním nebo občanském zákoníku. Záměr obce prodat, směnit nebo darovat nemovitý majetek, pronajmout jej nebo poskytnout jako výpůjčku obec zveřejní po dobu nejméně 15 dnů, před rozhodnutím v příslušném orgánu obce, vyvěšením na úřední desce obecního úřadu. Záměr může obec také zveřejnit způsobem v místě obvyklým. V této lhůtě se mohou k dané věci zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Pokud obec záměr nezveřejní, je právní úkon od počátku neplatný. Nemovitost se v záměru označí údaji podle zákona č. 344/1992 Sb., o

---

⁷ § 38 - § 44 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích.

katastru nemovitostí České republiky, ve znění platného ke dni zveřejnění záměru. Majetek nesmí být použit k ručení za závazky fyzických osob a právnických osob vyjma:

- a. závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici uskutečňovanou s finanční podporou ze státního rozpočtu, státních fondů nebo národního fondu,
- b. závazků vyplývajících ze smlouvy o úvěru, jsou-li peněžní prostředky určeny pro investici do obcí vlastněných nemovitostí,
- c. těch, jichž zřizovatelem je obec, kraj nebo stát,
- d. těch, v nichž míra účasti jí samé nebo spolu s jinou obcí nebo obcemi přesahuje 50 %,
- e. bytových družstev,
- f. honebních společenstev.

2.1.3 Hospodaření obce

Obec vede účetnictví dle **zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, ve znění pozdějších předpisů. Finanční hospodaření se řídí ročním rozpočtem a rozpočtovým výhledem. Na konci účetního období musí obec sestavit závěrečný účet, který je souhrnným zpracováním ročního hospodaření územního samosprávného celku a svazku obcí.

Stát neručí za hospodaření a závazky obce, pokud tento závazek nepřevzme stát smluvně.

2.2 Dobrovolné svazky obcí

Obce mají právo být členy svazku obcí za účelem ochrany a prosazování svých společných zájmů ve formě právnické osoby. Obecně se dá říci, že důvodem pro spolupráci obcí je dosažení vyšší úrovně určitého cíle než by obec zvládla sama. Efektivní spolupráce pro obce může být klíčovým faktorem jejich rozvoje, spolupráce mezi obcemi umožňuje realizovat rozvojové záměry, připravovat a uskutečňovat rozvojové projekty, které by samostatně jednotlivé obce neuskutečnily.

Zákon o obcích připouští, aby se sousední obce slučovaly, obec se může připojit k jiné obci, nebo může vzniknout nová obec oddělením části jiné obce. O všech těchto krocích rozhodují v první fázi příslušná zastupitelstva, registraci zajišťuje Ministerstvo vnitra. Ve druhé fázi dochází k zápisu změny práv dotčených obcí k nemovitostem do katastru nemovitostí a k provedení změny údajů o katastrálních územích a hranic obcí v katastru nemovitostí.

2.2.1 Právní úprava

Obce mohou při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat⁸ a to na základě:

- smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
- smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí,
- zvláštního zákona o zakládání právnických osob dvěma nebo více obcemi ke splnění konkrétního úkolu.

Smlouva mezi dvěma nebo více obcemi ke splnění konkrétního úkolu se uzavírá na dobu určitou nebo neurčitou. Předmětem této smlouvy nemůže být vznik právnické osoby. Smlouva musí mít písemnou formu a musí být předem schválena zastupitelstvy obcí, jinak je neplatná. Smlouva musí obsahovat:

- označení účastníků smlouvy,
- vymezení předmětu smlouvy a jeho rozsahu,
- práva a povinnosti jednotlivých účastníků smlouvy,
- způsob využití stavby po jejím dokončení, je-li stavba předmětem smlouvy,
- způsob odstoupení účastníků od smlouvy a vypořádání části jejich majetku.

Svazky obcí vznikají jako zájmová sdružení právnických osob, na základě zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, je to však jen právní úprava vzniku subjektu jako takového. Sdružení může být založeno na dobu určitou nebo neurčitou. Má-li být zájmové sdružení právnických osob považováno za neziskovou organizaci, musí být založeno za jiným účelem, než je dosahování výdělečné činnosti. Právní způsobilost nabývá zápisem do registru sdružení, který vede krajský úřad místně příslušný podle sídla sdružení. Podmínkou registrace je ustavující členská schůze členů sdružení, notářsky ověřený zápis schůze a písemná zakladatelská smlouva se seznamem zakládajících členů. Kromě smlouvy sdružení dále sestavuje a schvaluje stanovy, kde jsou důležité údaje o sdružení, zejména název a sídlo, předmět činnosti, majetkové záležitosti, podmínky členství a orgány společnosti.

Předmětem činnosti svazku obcí mohou být zejména:

- úkoly v oblasti školství, sociální péče, zdravotnictví, kultury, požární ochrany, veřejného pořádku, ochrany životního prostředí, cestovního ruchu a péče o zvířata,
- zabezpečování čistoty obce, správy veřejné zeleně a veřejného osvětlení, shromažďování a odvozu komunálních odpadů a jejich nezávadného zpracování, využití nebo zneškodnění, zásobování vodou, odvádění a čištění odpadních vod,

---

⁸ § 46 - § 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích

- zavádění, rozšiřování a zdokonalování sítí technického vybavení a systémů veřejné osobní dopravy k zajištění dopravní obslužnosti daného území,
- úkoly v oblasti ochrany ovzduší, úkoly související se zabezpečováním přestavby vytápění nebo ohřevu vody tuhými palivy na využití ekologicky vhodnějších zdrojů tepelné energie v obytných a jiných objektech ve vlastnictví obcí,
- provoz lomů, pískoven a zařízení sloužících k těžbě a úpravě nerostných surovin,
- správa majetku obcí, zejména místních komunikací, lesů, domovního a bytového fondu, sportovních, kulturních zařízení a dalších zařízení spravovaných obcemi.

Svazek obcí při svém založení vytváří stanovy, ve kterých jsou uvedeny orgány svazku. Proto se může struktura a povinnosti orgánů lišit.

Orgány dobrovolného svazku obcí:

- **valná hromada** je nejvyšší orgán svazku obcí, který je složený ze zástupců všech členských obcí. Valná hromada rozhoduje o všech hlavních záležitostech souvisejících s řízením a činností svazku obcí, schvaluje stanovy, stanovuje výši členských příspěvků, schvaluje rozpočet apod. Může také rozhodnout o zřízení příspěvkové organizace nebo školské právnické osoby a v návaznosti na to vydat zřizovací listinu.
- **rada** je výkonným orgánem, valná hromada nebo stanovy jí určují pravomoc, mezi hlavní činnosti patří řízení svazku obcí mezi zasedáními valné hromady, zajištění hospodaření, vedení účetnictví apod.,
- **předseda a místopředsedové** jsou statutárními orgány svazku obcí, jednají jménem svazku obcí s třetími osobami, zajišťují styk s peněžními ústavy, odpovídají za vedení účetnictví apod.,
- **kontrolní komise** nahlíží na činnost výše uvedených orgánů. Ověřuje dodržování předpisů a stanov, hospodaření s majetkem či vedení účetnictví a kontroluje veškerou činnost svazku obcí.

Zákon ukládá provést zrušení s likvidací, společenství zaniká výmazem z registru. Důvodem ke **zrušení** dobrovolného svazku obcí může být:

- a. dohoda zřizovatelů,
- b. uplynutí doby, pokud byl zřízen na dobu určitou,
- c. dosažení cíle stanoveného při založení,
- d. rozhodnutí oprávněného státního orgánu.

2.2.2 Majetek dobrovolného svazku obcí

Dobrovolný svazek obcí **hospodaří s majetkem** členských obcí, s majetkem, který získal svou vlastní činností, na základě privatizačního projektu, darem nebo dědictvím. Členské obce vkládají svůj majetek do dobrovolného svazku dle stanov. Majetek vložený obcí do svazku obcí zůstává ve vlastnictví vkládající obce, orgány svazku obcí s ním mohou nakládat v souladu s majetkovými právy uvedenými ve stanovách. Z toho vyplývá, že je dobrovolný svazek správcem tohoto majetku. Majetková práva k vlastnímu majetku obcí, která jsou vyhrazena obecnímu zastupitelstvu, nelze převést na orgány svazku obcí.

Dobrovolný svazek obcí je vnímán jako účetní jednotka, která má právo hospodařit s majetkem státu nebo s majetkem územních samosprávných celků, a proto o něm může účtovat a odepisovat v souladu s účetními metodami.⁹ Majetek by měl dobrovolný svazek obcí evidovat v rozvaze a dále na analytických účtech dle vlastnictví.

Při zániku dobrovolného svazku se majetek vložený obcemi vrátí k hospodaření vkládající obce, majetek získaný vlastní činností si obce rozdělí mezi sebe dle stanov.

2.2.3 Hospodaření dobrovolného svazku obcí

Hospodaření svazku obcí se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Finanční hospodaření svazků obcí se řídí ročním rozpočtem a rozpočtovým výkladem, tato problematika je blíže rozebrána v části 2.4 Rozpočet. Obsahem rozpočtu jsou příjmy a výdaje vyplývající z činnosti v souladu se stanovami. Svazek obcí zveřejní návrh svého rozpočtu po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na zasedání příslušného orgánu svazku obcí na úředních deskách členských obcí a způsobem umožňujícím dálkový přístup.¹⁰ **Hospodaření sdružení se řídí výhradně stanovami a obecnými právními předpisy.**

2.3 Účetnictví obcí a dobrovolných svazků obcí

Podstatou účetnictví je zkoumání účetního systému, který je vyjádřen zpravidla rozvahou (bilancí), která je nástrojem finančního řízení účetního systému. Sledovaným účetním obdobím je nepřetržitě po sobě jdoucích 12 měsíců, které se musí u územně samosprávných celků shodovat s kalendářním rokem.

---

⁹ § 28 zákona č. 563/1991 o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

¹⁰ Na úředních deskách se návrh rozpočtu zveřejňuje v užším rozsahu, který obsahuje informace o příjmech a výdajích rozpočtu podle nejvyšších jednotek druhového třídění rozpočtové skladby. Způsobem umožňující dálkový přístup se zveřejňuje úplné znění návrhu rozpočtu.

Účetnictví obcí a dobrovolných svazků obcí je upraveno v **zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví** a ve **vyhlášce č. 410/2009**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Obce se dále řídí **vyhláškou č. 449/2009 Sb.**, o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti, **vyhláškou č. 383/2009 Sb.**, o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (**technická vyhláška**), následně i **vyhláškou č. 323/2002 Sb.**, o rozpočtové skladbě a **vyhláškou č. 270/2010 Sb.**, o inventarizaci. **Některé vybrané účetní jednotky, kterými jsou organizační složky státu, státní fondy, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti a příspěvkové organizace, musí dodržovat české účetní standardy.** Přehled platných účetních standardů je uveden v tabulce 2.1.

Účetní jednotka je povinna vést účetnictví ode dne svého vzniku až do dne svého zániku a to v plném rozsahu.¹¹ Účetnictví využívá k zaznamenávání účetních operací soustavu účtů, které jsou obsaženy ve směrné účtové osnově, která je rozvedena do účtového rozvrhu. Účtový rozvrh si každá účetní jednotka sestavuje sama dle svých individuálních potřeb. Dále si účetní jednotka sestavuje svou vnitřní účetní směrnici, která konkretizuje obecně platné předpisy. Účetní jednotky jsou povinny dodržovat uspořádání a označování položek účetní závěrky, obsahové vymezení závěrek, účetní metody a ostatní podmínky vedení účetnictví stanovené prováděcími předpisy. Účetnictví obcí se řídí těmito **zásadami a pravidly**:

- nezávislost účetních období a bilanční kontinuita,
- aktuální princip,
- věrné a poctivé zobrazení účetních informací,
- vymezení okamžiku realizace,
- vymezení účetní jednotky,
- zákaz kompenzace,
- nepřetržité pokračování činnosti a stálost metod,
- zásada opatrnosti a významnosti,
- zásada oceňování.

---

¹¹ § 4 odst. 8 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

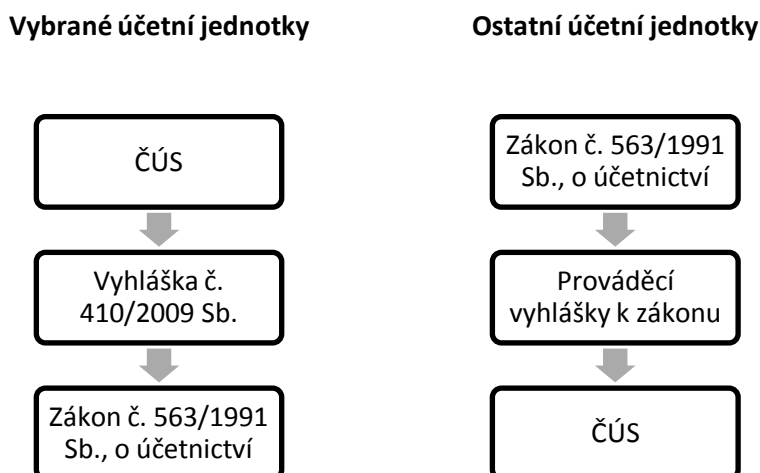

Obce účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí. Obce jsou povinné vést v účetnictví odděleně příjmy a výdaje, které jsou předmětem daně, a příjmy a výdaje, které předmětem daně nejsou nebo jsou od daně osvobozeny.

Tab. 2.2 *České účetní standardy (ČÚS)*

Stav k 31. 12. 2009	Stav k 1. 1. 2010	Stav k 1. 1. 2011	Stav k 1. 1. 2012
České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 505/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů – České účetní standardy pro ÚSC, PO, SF a OSS č. 501 – 522 – ke dni 1. 1. 2010 zrušeny	České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.		
	ČÚS č. 701 – 704	ČÚS č. 701 - 708	
	701 – Účty a zásady účtování na účtech (aktualizace k 1. 1. 2012)		
	702 - Otevírání a uzavírání účetních knih (součástí tohoto standardu je převodový můstek, aktualizace k 1. 1. 2011)		
	703 – Transfery	703 – Transfery (nové znění)	703 – Transfery
	704 – Fondy účetní jednotky		
		705 - Rezervy	
		706 – Opravné položky a vyřazení pohledávek (aktualizace k 1. 1. 2012)	
		707 – Zásoby (aktualizace k 1. 1. 2012)	
		708 – Odpisování dlouhodobého majetku	

Obr. 2.1. *Závaznost postupů dle právních předpisů*

Zdroj: Otrusínová, Milana a Dana Kubičková. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*, str. 48

Obrázek 2.1 vychází z ustanovení § 36 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Dosud se mohla účetní jednotka od postupů daných účetními standardy odchýlit, pokud tím zajistila věrný a poctivý obraz účetnictví. Nyní **vybrané účetní jednotky postupují podle standardů vždy**, jejich dodržování je povinné, bezpodmínečné. Ostatní účetní jednotky se mohou od standardů odchýlit pro zajištění věrného a poctivého obrazu předmětu účetnictví. Když účetní postup ke konkrétnímu účetnímu případu není ve standardech upraven, musí se zvolit zaúčtování a účetní souvztažnosti dle obsahového vymezení účtu v souladu s vyhláškou č. 410/2009 Sb., pokud řešení není ani v této vyhlášce použije se zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Účetnictví a účetní výkaznictví ve veřejném sektoru v současné době prochází rozsáhlou **reformou**, která je dlouhodobým procesem změn. Prvním rokem realizace reformy je rok 2010, kdy byla přijata celá řada přechodných ustanovení, které mají pomoci při přechodu na jednotné účetnictví státu. Ukončení procesu reformy se předpokládá v roce 2013. Reforma se týká nejen postupů účtování, ale také organizační zajištění oběhu informací, jejich evidence, úprav softwaru a efektivní shromáždění relevantních informací do centrálního systému účetních informací státu. Reforma je snaha o sjednocení účetnictví ČR s mezinárodními standardy IAS/IFRS, proto byla vytvořena **Rada pro mezinárodní účetní standardy pro veřejný sektor (IPSASB)**.¹² V tabulce 2.3 jsou znázorněny plánované fáze postupného zavádění nových účetních metod a systému výkaznictví.

Obce a dobrovolné svazky obcí předávají **elektronický měsíční výkaz** pro hodnocení plnění rozpočtů za vlastní hospodaření do centrálního systému účetních informací státu (CSUIS). **Centrální systém účetních informací státu** je technický nástroj („datový sklad“), prostřednictvím kterého se shromažďují účetní záznamy od vybraných účetních jednotek za účelem sestavení účetních výkazů za Českou republiku. Krajský úřad kontroluje předání, úplnost a správnost výkazů předávaných obcemi a svazky obcí, jež se nachází na území příslušného kraje a vyžaduje provedení oprav neúplných nebo chybně vyplněných výkazů. Zajišťování účetních záznamů provádí Ministerstvo financí, které taktéž spravuje centrální systém účetních informací státu. Výkazy se podávají vždy do 15. dne následujícího

---

¹² OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. str. 31 – 33. IPSASB – The International Public Sector Accounting Standards Board

kalendářního měsíce, výjimkou je měsíc březen, červen a září, kdy se předkládají do 20. dne následujícího měsíce.¹³

Účetní jednotky budou zasílat do centrálního systému účetních informací státu údaje prostřednictvím **Pomocného analytického přehledu (PAP)** čtvrtletně. Poprvé se údaje zašlou za první pololetí roku 2012 v termínu do 30. července 2012. Pomocný analytický účet lze rozdělit do tří částí. Tabulky v první části (Část I, II, a III) obsahují údaje o vybraných syntetických účtech v detailním analytickém členění. Tabulky ve druhé části (Část IV, V, VI, VII, VIII a IX) obsahují údaje o charakteru přírůstků a úbytků na vybraných syntetických rozvahových účtech v detailním analytickém členění. Ve třetí části tabulky (Část X, XI, XII a XIII) detailněji rozkládají údaje uvedené v předchozích tabulkách v členění podle jednotlivých partnerů aktiva/pasiva nebo partnerů transakce.

V roce **2012 Pomocný analytický přehled** nepředkládají:

- obce do 3 000 obyvatel (včetně),
- státní příspěvkové organizace, u nichž celkový objem aktiv nepřekročil anebo nedosáhl v letech 2010 a 2011 hodnotu 100 mil. Kč netto,
- místně řízené příspěvkové organizace, u nichž celkový objem aktiv nepřekročil anebo nedosáhl v letech 2010 a 2011 hodnotu 100 mil. Kč netto.

V roce 2012 bude Pomocný analytický účet předkládat 1 453 jednotek, tj. 8 %, a Pomocný analytický účet nebude předkládat 3 803 jednotek, tj. 72% z celkového počtu 18 174 vybraných účetních jednotek.¹⁴

Pomocný analytický přehled v roce **2013** nepředávají:

- obce, jejichž počet obyvatel zveřejněný Českým statistickým úřadem je na počátku bezprostředně předcházejícího účetního období menší než 1 500 (včetně),
- příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je obec, kraj nebo dobrovolný svazek obcí a jejichž aktiva celkem (netto) nepřesahují alespoň v jednom ze dvou bezprostředně předcházejících účetních období výši 20 000 000 Kč netto.

V roce 2013 tak bude předkládat Pomocný analytický účet 3 765 jednotek, tj. 21% a 1470, tj. 28% nebude muset.¹⁵

¹³ Vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti, ve znění vyhlášky č. 403/2012 Sb. a vyhlášky č. 451/2011 Sb.,

¹⁴<http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/gsearch.html?cx=0044411924576483478999%3Afya79ukzntg&cof=FORID%3A11&ie=UTF-8&q=do%C4%8Dasn%C3%A9+%C3%BAlevy+pap&x=0&y=0&adv=n>

Tab. 2.3. *Fáze účetní reformy a jejich naplňování pro municipální účetní jednotky*

Hlavní úkoly účetních jednotek	První aplikace
Změna směrné účtové osnovy	1. 2010
Nové části a vzory účetní závěrky	20. 7. 2010
Nové metody a postupy účtování	20. 7. 2010
Předávání účetních záznamů	20. 7. 2010
Účtování na podrozvahových účtech	2010 – 2011
Odpisování majetku a tvorba opravných položek (s výjimkou pohledávek)	31. 12. 2011
Ocenění majetku reálnou hodnotou	31. 12. 2011
Ocenění majetku 1 Kč	1. 1. 2012
Předávání statistických dat	7. 2012
Konsolidace – sestavení účetních výkazů za Českou republiku	2014 za rok 2013

Zdroj: MF – odbor Účetnictví a audit, Aktuální fázování účetnictví státu 2011 – 2012, publikováno 9. 11. 2011¹⁵

2.3.1 Přezkoumání hospodaření a závěrečný účet

Povinnost přezkoumání hospodaření upravuje § 4 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. O přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok požádá obec příslušný **krajský úřad** anebo zadá přezkoumání **auditorovi** (auditorské společnosti). Při přezkoumání auditorem je sepsaná smlouva o poskytnutí auditorské služby a náklady na přezkoumání hospodaření auditorem hradí obec ze svých rozpočtových prostředků. O uzavření smlouvy s auditorem informuje obec a dobrovolný svazek obcí příslušný krajský úřad nejpozději do 31. ledna následujícího roku. Při přezkoumání je povinna poskytnout potřebnou součinnost i zřízená příspěvková organizace. U příspěvkové organizace přezkoumávající orgán kontroluje hospodaření a nakládání s majetkem a s příspěvky, které jí územní celek poskytl.

Předmětem přezkoumání jsou údaje o ročním hospodaření územního celku a to:

- plnění příjmů a výdajů rozpočtu včetně peněžních operací, týkajících se rozpočtových prostředků,
- finanční operace, týkající se tvorby a použití peněžních fondů,
- náklady a výnosy podnikatelské činnosti územního celku,

¹⁵ http://www.mfcr.cz/cps/rde/xchg/mfcr/xsl/dc_rozfazovani_vytvoreni_ucetnictvi.html, ze dne 5. 3. 2012

- peněžní operace, týkající se sdružených prostředků vynakládaných na základě smlouvy mezi dvěma nebo více územními celky,
- finanční operace, týkající se cizích zdrojů ve smyslu právních předpisů o účetnictví,
- vyúčtování a vypořádání finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí, k jiným rozpočtům, ke státním fondům a k dalším osobám,
- nakládání a hospodaření s majetkem ve vlastnictví územního celku,
- nakládání a hospodaření s majetkem státu, s nímž hospodaří územní celek,
- stav pohledávek a závazků a nakládání s nimi,
- ručení za závazky fyzických a právnických osob,
- zastavování movitých a nemovitých věcí ve prospěch třetích osob,
- zřizování věcných břemen k majetku územního celku a
- účetnictví vedené územním celkem.

Výsledkem přezkoumání hospodaření je **Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření**. Závěr zprávy o výsledku přezkoumání hospodaření musí obsahovat upozornění na případná rizika, která mohou mít negativní dopad na hospodaření územního celku v budoucnosti a uvedení podílu pohledávek a závazků na rozpočtu územního celku a podílu zastaveného majetku na celkovém majetku. Závěr zprávy obsahuje vyjádření že:

- a) nebyly zjištěny chyby a nedostatky, nebo
- b) byly zjištěny chyby a nedostatky, které nemají závažnost nedostatků uvedených pod písmenem c), anebo
- c) byly zjištěny nedostatky, spočívající
  1. v porušení rozpočtové kázně,
  2. v neúplnosti, nesprávnosti nebo neprůkaznosti vedení účetnictví,
  3. v pozměňování záznamů nebo dokladů v rozporu se zvláštními právními předpisy,
  4. v porušení povinností nebo překročení působnosti územního celku stanovených zvláštními právními předpisy,
  5. v neodstranění nedostatků zjištěných při dílčím přezkoumání nebo při přezkoumání za předcházející roky, nebo
  6. v nevytvoření podmínek pro přezkoumání.

Závěrečný účet je souhrnné zpracování údajů o ročním plnění rozpočtu příjmů a výdajů, údajů o hospodaření s majetkem a o dalších finančních operacích v podrobném členění a obsahu, aby bylo možno zhodnotit finanční hospodaření. Součástí účtu je vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům, Národnímu fondu a jiným rozpočtům. Návrh závěrečného účtu musí být zveřejněn po dobu nejméně 15 dnů přede dnem jeho projednávání na úřední desce a způsobem umožňujícím dálkový přístup. Závěrečný účet spolu se zprávou o výsledcích přezkoumání hospodaření za uplynulý kalendářní rok projedná zastupitelstvo obce do 30. června následujícího roku a přijme opatření k nápravě nedostatků.

Zpráva o výsledcích kontroly a závěrečný účet se předkládá zastupitelstvům členských obcí, a to neprodleně po jeho schválení v orgánu svazku obcí.

Obce a svazky obcí mohou zřizovat **peněžní fondy**, a to pro konkrétní účely nebo bez účelového určení. Zdrojem peněžních fondů mohou být zejména přebytky hospodaření z minulých let, příjmy běžného roku, které nejsou určeny k využití v běžném roce nebo převody prostředků z rozpočtu během roku.

2.3.2 Účetní závěrka

Účetní závěrka se skládá z rozvahy (bilance), výkazu zisku a ztráty, přílohy, a od 1. 1. 2010 nově také z přehledu o peněžních tocích a přehledu o změnách vlastního kapitálu. Položky v těchto výkazech jsou označovány kombinací velkých písmen latinské abecedy, římských číslic, arabských číslic a názvem položky. Účetní závěrka se sestavuje v peněžních jednotkách české měny a vykazuje se v tisících Kč s přesností na dvě desetinná místa.

V **rozvaze** jsou uspořádány položky majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv. Významnou změnou je zavedení čtyř sloupců u položek aktiv, a to sloupců brutto, korekce a netto pro běžné období a sloupce pro údaje minulého účetního období. Do roku 2009 byly uváděny pouze údaje netto na počátku období a k rozvahovému dni. U pasiv jsou pouze dva sloupce, a to sloupec uvádějící hodnotu z minulého období a sloupec s hodnotou ke dni účetní závěrky.

Ve **výkazu zisku a ztráty** vykazují nově od roku 2010 všechny účetní jednotky. Důvodem je zajištění informací pro sestavení účetních výkazů za Českou republiku a za dílčí konsolidační celky státu. Uvádějí se zde konečné zůstatky syntetických účtů nákladů a výnosů

a výsledek hospodaření před zdaněním a po zdanění za účetní jednotku k okamžiku sestavení závěrky, a to ve stavu za:

- a. běžné období ve dvou sloupcích
  1. za hlavní činnost a
  2. za hospodářskou činnost účetní jednotky,
- b. minulé období ve dvou sloupcích
  1. za hlavní činnost a
  2. za hospodářskou činnost účetní jednotky.

Hlavní činnosti jsou veškeré činnosti, pro které byla účetní jednotka zřízena jiným právním předpisem, zřizovací listinou nebo jiným dokumentem. Hospodářskou činností se rozumí činnosti doplňkové, vedlejší, podnikatelské nebo jiné stanovené zřizovatelem ve zřizovací listině.

Výsledek hospodaření (základ daně) za běžné období lze snížit až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč až do výše základu daně. Pokud je 30 % méně než 300 000 Kč, lze odečíst 300 000 Kč maximálně však do základu daně. Prostředky získané z tohoto snížení se musí použít ke krytí nákladů souvisejících s činností, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně, a to nejpozději v následujících třech zdaňovacích obdobích.¹⁶

Příloha vysvětluje a doplňuje informace obsažené v ostatních částech účetní závěrky. Příloha obsahuje pevně stanovenou tabulkovou formu pro účetní data a také textovou část. Příloha obsahuje informace o účetní jednotce, zakladatelích, vkladech do vlastního jmění, zápis vkladů do rejstříku, dále použité účetní metody, způsoby ocenění a každé významné události.

Přehled o peněžních tocích je rozpisem vybraných položek aktiv a pasiv a podává informace o přírůstcích a úbytcích peněžních prostředků za účetní období.

Přehled o změnách vlastního kapitálu podává informaci o uspořádání položek, které vyjadřují změnu VK za účetní období. Je členěn do čtyř sloupců, které jsou minulé období, zvýšení stavu, snížení stavu a běžné období.

Mezitímní účetní závěrku sestavují účetní jednotky v průběhu účetního období i k jinému okamžiku než ke konci rozvahového dne. Při sestavení účetní jednotky neuzavírají účetní knihy a provádějí inventarizaci jen pro účely vyjádření ocenění.

---

¹⁶ § 20 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů

Tabulka 2.4 ukazuje termíny pro předávání částí účetní závěrky, mimo toho územní samosprávné celky odevzdávají i jiné dokumenty, které jsou uvedeny v Příloze č. 3.

Tab. 2.4 *Termíny pro předávání účetních záznamů*

Název účetního záznamu	Četnost podávání účetního záznamu
Rozvaha	meztímní účetní závěrka – čtvrtletně ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. a to do 30. dne následujícího měsíce řádná účetní závěrka – ročně ve stavu k 31. 12. a to do 25. 2. následujícího roku
Výkaz zisku a ztráty	meztímní účetní závěrka – čtvrtletně ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. a to do 30. dne následujícího měsíce řádná účetní závěrka – ročně ve stavu k 31. 12. a to do 25. 2. následujícího roku
Přehled o peněžních tocích a změnách vlastního kapitálu	meztímní účetní závěrka – čtvrtletně ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. a to do 30. dne následujícího měsíce řádná účetní závěrka – ročně ve stavu k 31. 12. a to do 25. 2. následujícího roku
Příloha	meztímní účetní závěrka – čtvrtletně ve stavu k 31. 3., 30. 6., 30. 9. a to do 30. dne následujícího měsíce řádná účetní závěrka – ročně ve stavu k 31. 12. a to do 25. 2. následujícího roku

Zdroj: Příloha č. 3 vyhlášky č. 383/2009 ve znění pozdějších předpisů

2.3.3 Konsolidace územně správných celků

Obec, město či kraj představují skupinu organizací, které jsou pod kontrolou zastupitelstva. Skupinou je soubor společností tvořený mateřskou společností (obecním úřadem) a dceřinými společnostmi (příspěvkovými organizacemi, obecně prospěšnými organizacemi, obchodními společnostmi) nad nimiž tato mateřská společnost vykonává kontrolu nebo má podstatný vliv.

Jestliže chce stát pravidelně využívat průkazné a pravdivé informace, které lze získat z účetnictví pro řízení státu jako celku, musí zpracovat konsolidovanou rozvahu a výkaz zisku a ztráty za stát. Cílem Ministerstva financí je implementovat **Integrovaný informační systém Státní poklady (IISSP)**¹⁷ a tím získat účinný, transparentní, efektivní a centralizovaný nástroj pro řízení veřejných financí. Tento systém navíc umožní zvýšení srovnatelnosti vykazovaných položek s ostatními evropskými státy (harmonizace s evropskými účetními standardy) a zjednodušení komunikace s Evropskou unií.

¹⁷ MF- Integrovaný informační systém Státní pokladny (IISSP) dostupné na <http://www.statnipokladna.cz/cs/IISSP.html>

Konsolidace¹⁸ je účetní technikou, popř. způsobem, který umožňuje sdružit informace z různých účetních výkazů. Obce, dobrovolné svazky obcí a příspěvkové organizace zřizované obcemi předávají účetní záznamy sumarizovaných výkazů u jednotlivých částí účetní závěrky nebo u jednotlivých částí účetních výkazů za dílčí konsolidační celek státu do centrálního systému účetních informací standardní přenosovou cestou, náhradní přenosovou cestou nebo prostřednictvím krajského úřadu. Tyto skutečnosti se poprvé použijí v účetním období roku 2013, a to ve stavu k 31. prosinci roku 2013.¹⁹

Konsolidovaná účetní závěrka má podstatný význam pro státní pokladnu. Konsolidovaná účetní závěrka vyjadřuje majetek, zdroje krytí a výsledek hospodaření společností ve skupině tak, jako kdyby se jednalo o jednu jednotku. Závěrka musí být ověřena auditorem a musí být zveřejněna nejpozději do konce bezprostředně následujícího účetního období. **Konsolidovaná rozvaha** vyloučí investice, které představují podíl v dceřiné společnosti, vzájemné závazky a pohledávky a upraví se vlastní jmění. **Konsolidovaný výkaz zisku a ztráty** vykáže veškeré operace provedené společnostmi ve skupině, přitom vyloučí dopad těch, které jsou prováděny přímo uvnitř této skupiny.

Obce budou konsolidaci provádět pomocí **účetního systému GINIS**. V tomto systému si obec může vybírat konkrétní postup zpracování konsolidace. Obec po obdržení dat ze všech svých dceřiných společností spustí proces předběžné konsolidace. V rámci tohoto procesu systém vždy projde všechny kroky konsolidace, včetně oprav a přerozdělení, přepočty měn, eliminace a konsolidace investic. Po tomto kroku následuje příprava sestav a výkazů, které jsou zaslány ke kontrole a odsouhlasení dceřiným společnostem. Opravy navržené dceřinými společnostmi jsou posléze zadány do dat konsolidace a celý proces je opakován s cílem vytvořit konečné konsolidované výkazy.²⁰ Obec jmenuje fyzickou osobu, která je zodpovědná za přenos dat mezi vybranou účetní jednotkou a centrálním systémem účetních informací státu.

2.4 Rozpočet

Rozpočet je nástrojem prosazování cílů obecní politiky, jejímž subjektem je volený orgán obce – zastupitelstvo obce. Dále je nástrojem realizace koncepce dlouhodobého sociálně-ekonomického rozvoje na daném území, nástrojem prosazování lokálních a regionálních

---

¹⁸ MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. str. 359-361.

¹⁹ §44 odst. 1 vyhlášky č. 383/2009.

²⁰ MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. str. 406 – 408.

zájmů a preferencí obyvatelstva, které žije na daném území, nástrojem zabezpečení a financování úkolů územní samosprávy.²¹

Tvorbu, postavení, obsah, funkci rozpočtu obce a hospodaření s finančními prostředky upravuje **zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**, tzv. malá rozpočtová pravidla. Těmito pravidly se řídí také dobrovolné svazky obcí. **Rozpočtový rok** je roven roku kalendářnímu. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný, ale také může být schválen jako přebytkový a to v případě, jestliže některé příjmy daného roku jsou určeny k využití až v následujících letech nebo jsou-li určeny ke splácení jistiny úvěrů z předchozích let. Rozpočet může být schválen jako schodkový jen v případě, že schodek bude možné uhradit z finančních prostředků z minulých let nebo smluvně zabezpečenou půjčkou, úvěrem, návratnou finanční výpomocí nebo příjmem z prodeje svých komunálních dluhopisů. Při zpracování ročního rozpočtu se vychází z rozpočtového výhledu.

Pro hospodaření financované z rozpočtů je období rozpočtového roku příliš krátké a to nejen z pohledu volebního období, ale také obce a dobrovolné svazky obcí vstupují do smluv s dlouhodobými právy a povinnostmi. K tomuto účelu byl zaveden **rozpočtový výhled**, který je pomocným nástrojem pro střednědobé finanční plánování rozvoje hospodářství. Sestavuje se na základě uzavřených smluvních vztahů a přijatých závazků zpravidla na 2 až 5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled obsahuje základní informace o příjmech a výdajích, zejména dlouhodobějších závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů.

Základní typy rozpočtů, které lze využívat ve finančním řízení municipální organizace, jsou tyto:²²

- **Programový rozpočet** – podle rozsahu činnosti dané organizace bývá rozdělen podle jednotlivých oblastí činnosti či programů, zobrazuje předpokládané náklady k zabezpečení každé činnosti včetně režie a předpokládané zdroje finančních prostředků pro každou činnost. Cílem je zachytit komplexně předpokládané výnosy a náklady v daném období, nezávisle na skutečných finančních tocích.
- **Zdrojový rozpočet** – ukazuje, z kterých finančních zdrojů se budou hradit jednotlivé druhy nákladů. Je nezbytný při vícezdrojovém financování.

---

²¹ PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ, Marek JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. str. 266

²² OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví. str. 139

- **Rozpočet finančních toků** – rozvádí programový rozpočet vzhledem ke skutečným tokům finančních prostředků, které nastanou během rozpočtovaného období.
- Kromě uvedených rozpočtů, které mohou mít nespočet variací, existují i mnohé další typy, např. **investiční rozpočet**. Jedná se v podstatě o rozpočet zdrojů určených v příštím roce na pořízení investičního majetku (u příspěvkových organizací rozpočet tvorby a čerpání investičního fondu). Skládá se z odpisů, účelových dotací, systémových dotací, účelových darů a převodů z rezervního fondu.

2.4.1 Příjmy rozpočtu

Příjmy rozpočtu obce můžeme ekonomicky rozlišovat na příjmy, které může územní samospráva ovlivnit (svým rozhodnutím, svou činností) a příjmy, které ovlivnit nemůže (rozhoduje o nich stát).²³

Příjmy obecního rozpočtu jsou:

- příjmy z vlastního majetku a majetkových práv,
- příjmy z výsledků vlastní činnosti,
- příjmy z hospodářské činnosti právnických osob, pokud jsou podle tohoto nebo jiného zákona příjmem obce, která organizaci zřídila nebo založila,
- příjmy z vlastní správní činnosti včetně příjmů z výkonů státní správy, zejména ze správních poplatků z této činnosti, příjmy z vybraných pokut a odvodů uložených v pravomoci obce podle tohoto zákona nebo zvláštních zákonů,
- výnosy z místních poplatků podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů,
- výnosy z daní nebo podíly na nich podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů,²⁴
- dotace ze státního rozpočtu a ze státních fondů,
- dotace z rozpočtu kraje,
- prostředky získané správní činností ostatních orgánů státní správy, např. z jimi ukládaných pokut a jiných peněžních odvodů a sankcí, jestliže jsou podle zvláštních zákonů příjmem obce,
- přijaté peněžité dary a příspěvky,
- jiné příjmy, které podle zvláštních zákonů patří do příjmů obce.

²³ PEKOVÁ, Jitka a Jaroslav PILNÝ, Marek JETMAR. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. str. 266

²⁴ Příloha č.

2.4.2 Výdaje z rozpočtu

Obce se významně podílí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo. Rozhodující část výdajů rozpočtů obcí jsou proto alokační výdaje na zabezpečení veřejných statků. Důležité je členit výdaje z hlediska rozpočtového plánování na plánované a neplánované neboť obec není úplně soběstačná, a tak musí ve svých výdajích respektovat rozpočtové omezení dané příjmy svého rozpočtu.

Výdaji z obecního rozpočtu jsou:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní správy, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitární účely,
- splátky přijatých půjček, úvěrů a návratných výpomocí a splátky jistiny vlastních dluhopisů jejich vlastníkům.

V případě, že se svazek obcí podílí na realizaci programu nebo projektu spolufinancovaného z rozpočtu Evropské unie, musí jeho rozpočet na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovený objem finančních prostředků účelově určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie.

3 Organizace zřizované

Obec může ve své pravomoci k plnění svých úkolů, zejména k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností:

- a. zřizovat vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity,
- b. zřizovat příspěvkové organizace jako právnické osoby, které zpravidla ve své činnosti nevytvářejí zisk,
- c. zakládat obchodní společnosti dle obchodního zákoníku, a to akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným,
- d. zakládat obecně prospěšné společnosti podle zákona č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně,
- e. zřizovat školské právnické osoby podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání,
- f. zřizovat veřejné výzkumné instituce podle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích.

Dále se mohou stát společníkem na činnostech jiných osob, zejména obchodních společností nebo obecně prospěšných společností, na jejichž činnosti se podílí svým majetkem včetně peněžních prostředků.²⁵

Územní samosprávný celek a svazek obcí vykonává kontrolu nad hospodařením jím zřízených nebo založených právnických osob.²⁶

3.1 Organizační složky územně samosprávného celku

3.1.1 Právní úprava

Organizační složka obce²⁷ vzniká rozhodnutím zastupitelstva. Organizační složka hospodáří jménem svého zřizovatele, nemá právní subjektivitu a není účetní jednotkou. Tato forma hospodaření se volí pro činnosti, které:

- nevyžadují velký počet zaměstnanců,
- nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení,
- nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné,
- nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.

---

²⁵ § 23 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

²⁶ § 15 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

²⁷ § 24 - § 26 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

O **vzniku** organizační složky vydá zřizovatel zřizovací listinu, která musí obsahovat:

- a. úplný název zřizovatele s uvedením zařazení do okresu,
- b. název a sídlo organizační složky,
- c. vymezení účelu a tomu odpovídajícího předmětu činnosti,
- d. označení osob oprávněných jednat za organizační složky,
- e. vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, pokud se organizační složky předává do správy k jejímu vlastnímu hospodářskému využití,
- f. vymezení majetkových práv,
- g. okruh příjmů a výdajů rozpočtu zřizovatele souvisejících s její činností,
- h. způsob vedení odděleného účetnictví o příjmech a výdajích organizační složky, případné zřízení a využívání samostatného bankovního účtu, způsob vyúčtování prostředků sledovaných na tomto účtu,
- i. vymezení doby, na kterou je organizační složka zřízena.

Zaměstnanci organizační složky jsou zaměstnanci zřizovatele, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak. Zřizovatel jmenuje vedoucího organizační složky a určí jeho práva a povinnosti.

3.1.2 Hospodaření organizačních složek

Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu zřizovatele. Organizační složka je povinna dbát, aby dosahovala příjmů stanovených rozpočtem a plnila určené úkoly nejhospodárnějším způsobem. Organizační složka má oprávnění disponovat jen s takovými peněžními prostředky, které souvisejí s její běžnou, pravidelnou činností, již je nutné zabezpečovat operativně. Tyto prostředky jsou poskytovány formou provozní zálohy v hotovosti nebo zřízením běžného účtu u banky. Za **hospodaření** organizační složky, vedení pokladní služby a úplnost podkladů pro účetní záznamy zřizovatele odpovídá vedoucí organizační složky. Provozní záloha se po ukončení období, na něž byla poskytnuta, musí vyúčtovat nejpozději k 31. prosince rozpočtového roku. Zřizovatel může svou organizační složku pověřit vybíráním některých rozpočtových příjmů, které musí organizační složka odvést na účet zřizovatele nejpozději koncem každého měsíce.

Peněžní průběh svého hospodaření vede organizační složka v peněžním deníku v plném členění podle rozpočtové skladby.

Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě stanoví třídění příjmů a výdajů, které se uplatňují v rozpočtech organizačních složek státu. Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje z hlediska:

- a. *odpovědnostního* se třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu, a to podle správců,
- b. *druhového* se třídí podle příjmových a výdajových druhů. Druh vychází z ekonomické charakteristiky jednotlivých finančních operací obce. Výdaje se člení na výdaje na nákupy a transfery. Příjmovým druhem se rozumí právní důvod platby, která organizaci plyne (za poskytnutí věcí, služeb, prací, výkonů a práv) a příjmy z transferů (druh přijaté podpory nebo zdroj transferu).
- c. *odvětvového* se třídí příjmy a výdaje podle druhu činnosti, z které příjmy plynou nebo na kterou se výdaje vynakládají,
- d. *konsolidačního* se třídí na příjmy a výdaje uskutečněné uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů. Tyto příjmy se dále člení dle stupňů konsolidace – okruh veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů, mezi nimiž přeněžní převody probíhají.

Údaje z **peněžního deníku** se převádějí do rozpočtu příjmů a výdajů zřizovatele, a to nejméně měsíčně nejpozději před koncem roku. Zřizovatel kontroluje hospodaření se svěřeným majetkem a s peněžními prostředky organizační složky. Majetek obce je pouze svěřen organizační složce k užívání, což je blíže upraveno ve zřizovací listině.

3.2 Příspěvkové organizace

3.2.1 Právní úprava

Obec zřizuje příspěvkové organizace²⁸ pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Zřizovatel vydá o **vzniku** příspěvkové organizace zřizovací listinu, která má stejné náležitosti jako zřizovací listina organizační složky. Dále má zřizovatel povinnost zapsat nově vzniklou organizaci do obchodního rejstříku. Příspěvková organizace se zapisuje do obchodního rejstříku na návrh zápisu zřizovatele. Ke vzniku, rozdělení, sloučení, splynutí nebo zrušení příspěvkové organizace dochází dnem rozhodnutí zřizovatele. Tímto rozhodnutím také určí, v jakém rozsahu přechází její majetek, práva a závazky na nové nebo přejímací organizace. Ke sloučení nebo splynutí může dojít pouze u příspěvkových organizací

---

²⁸ § 27- §37a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

téhož zřizovatele. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení organizace, přechází majetek, práva a závazky na zřizovatele.

Příspěvková organizace je oprávněna uzavírat smlouvy o půjčce nebo úvěru, pořizovat věci nákupem na splátky nebo smlouvou o nájmu s následnou koupí jen po předchozím písemném souhlasu zřizovatele. Pouze s předchozím písemným souhlasem zřizovatele může přijímat akcie či jiné cenné papíry jako protihodnotu za své pohledávky vůči jiným subjektům. Není však oprávněna nakupovat akcie či jiné cenné papíry, nesmí vystavovat nebo akceptovat směnky, být směnečným ručitelem a poskytovat dary jiným subjektům. Příspěvková organizace nesmí zřizovat nebo zakládat právnické osoby, nesmí mít majetkovou účast v právnické osobě zřízené nebo založené za účelem podnikání.

Zřizovatel jmenuje **statutární orgán**, kterým je ředitel. Jmenováním se ředitel stane i zaměstnancem příspěvkové organizace, který odpovídá za činnost a hospodaření organizace, vydává vnitřní předpisy právnické osoby zejména pracovní a vnitřní řád a nese plnou zodpovědnost za porušení rozpočtové kázně. Případným odvoláním ředitele pracovněprávní vztah nekončí. Ředitel jedná jménem příspěvkové organizace, kde k razítku připojí svůj vlastnoruční podpis.

3.2.2 Hospodaření příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace jako jediné mohou vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Příspěvková organizace **hospodaří** s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále může hospodařit s prostředky svých fondů, s peněžitými dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí. Pokud se prostředky nespotřebují do konce kalendářního roku, převádějí se do rezervního fondu jako zdroj financování v následujících letech a mohou se použít pouze na stanovený účel. Prostředky, které na stanovený účel nebyly použity, podléhají finančnímu vypořádání se státním rozpočtem za rok, ve kterém byl splněn účel, na který byla dotace poskytnuta. Pokud je vytvářen zisk z doplňkové činnosti, může se využít jen ve prospěch hlavní činnosti. Musí důsledně oddělovat peněžní prostředky na investiční a provozní činnost a rozlišit hlavní a doplňkovou činnost. Kontrolu hospodaření provádí zřizovatel.

Pokud jednotka vede účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, nepoužije ustanovení o přecenění na reálnou hodnotu majetku a závazků ani u majetku určeného k prodeji a

ustanovení o oceňovacích rozdílech. Tvoří opravné položky a rezervy podle zvláštních právních předpisů a sestavují účetní závěrku v plném rozsahu.

Příspěvková organizace vytváří tyto **peněžní fondy**:

- rezervní fond,
- investiční fond,
- fond odměn,
- fond kulturních a sociálních potřeb.

Rezervní fond (*účet 413 – Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření, 414 – Rezervní fond z ostatních titulů*) se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku nebo z peněžních darů. Rezervní fond se používá k dalšímu rozvoji činnosti, k časovému překlenutí dočasného nesouladu mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně nebo k úhradě své ztráty za předchozí léta.

Investiční fond (*účet 416 – Fond reprodukce majetku, investiční fond*) se tvoří z peněžních prostředků ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu, investiční dotace, investičních příspěvků ze státních fondů, z příjmů z prodeje dlouhodobého hmotného majetku, z darů a příspěvků od jiných subjektů, převodů z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem. Investiční fond je vytvářen k financování investičních potřeb.

Fond odměn (*účet 411 – Fond odměn*) je tvořen ze zlepšeného výsledku hospodaření příspěvkové organizace, a to do výše jeho 80 %, nejvýše však do výše 80 % stanoveného nebo přípustného objemu prostředků na platy. Tvorba musí být schválena zřizovatelem, a jsou z něj hrazeny odměny zaměstnanců.

Fond kulturních a sociálních potřeb (*účet 412 – Fond kulturních a sociálních potřeb*) je tvořen základním přídělem na vrub nákladů (*účet 524 – Zákonné sociální pojištění*) příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci. Je tvořen zálohově z roční plánované výše v souladu se schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přídělu se provede v rámci účetní závěrky. Fond je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb zaměstnanců, žáků středních odborných učilišť, interních vědeckých aspirantů, důchodců – bývalých zaměstnanců, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců.

Příspěvkové organizace, u kterých to určí zřizovatel, vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu. Nepřeceňují majetek a závazky na reálnou hodnotu, tvoří rezervy a opravné položky a nesestavují přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.²⁹

Rozpočet příspěvkové organizace se skládá z několika dílčích rozpočtů:³⁰

- rozpočet příjmů z výkonů organizace (rozdělení podle hlavní a doplňkové činnosti),
- rozpočet přímých nákladů na výkon organizace (hlavní činnost, doplňková činnost),
- rozpočet nepřímých nákladů na výkon organizace (hlavní činnost, doplňková činnost),
- rozpočet rozdělení zlepšeného výsledku hospodaření, který bude přidělen do jednotlivých fondů,
- rozpočet investiční (zdroje určené v příštím roce na investice),
- rozpočet vlastních zdrojů financování (hlavní činnost, doplňková činnost),
- rozpočet použití finančních fondů.

3.2.3 Příspěvkové organizace a majetek obce

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů v oblasti užívacích a vlastnických vztahů k majetku³¹, který ke své činnosti používají příspěvkové organizace zřízené obcí, nerozlišuje mezi oběžným majetkem (peníze, ceniny, zásoby), drobným dlouhodobým majetkem pořizovaným z nákladů a dlouhodobým majetkem (hmotným nebo nehmotným), který je pořizován z investičních zdrojů. Majetkem rozumí i pohledávky jako právo na peněžní nebo jiné plnění. Proto musí obec ve zřizovací listině určit, který majetek zůstává v jejím vlastnictví a příspěvkové organizaci je jen svěřen k hospodaření, a který majetek bude ve vlastnictví příspěvkové organizace.

O majetku může obec a příspěvková organizace sepsat smlouvu o výpůjčce, nájemní smlouvu, smlouvu o předání majetku k hospodaření a smlouvu o bezúplatném převodu. Dále mohou příspěvkové organizace majetek nabít darovací smlouvou nebo děděním.

Smlouvou o výpůjčce mezi obcí a příspěvkovou organizací vzniká právo věc bezplatně užívat po dohodnutou dobu. Majetek nadále zůstává ve vlastnictví obce, proto o něm obec účtuje v rozvaze, příspěvková organizace v podrozvaze. Smlouva je bezúplatná, odpadá povinnost zasílání provozního příspěvku na odpisy na účet příspěvkové organizace a případné zasílání odvodu z odpisů na účet obce. Příspěvková organizace provádí běžné opravy a

²⁹ § 9 vyhlášky č. 410/2009.

³⁰ OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. str. 170.

³¹ Schneiderová, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. str. 170 – 184.

údržbu, velké opravy a technické zhodnocení provádí obec. Pouze se souhlasem vlastníka lze provést technické zhodnocení ze zdrojů příspěvkové organizace, které je evidováno v majetku příspěvkové organizace a odepisováno účetně. Doporučuje se pro nemovitosti u malých příspěvkových organizací bez vedlejší hospodářské činnosti, s malým počtem zaměstnanců, kteří by nebyli schopni zajistit ve své režii větší opravy užívané budovy. Výpůjčka se řídí občanským zákoníkem.

Nájemní smlouva mezi obcí a příspěvkovou organizací znamená přenechání majetku za úplatu nájemci, aby ji dočasně užíval nebo z ní bral i užitky. Majetek nadále zůstává ve vlastnictví obce. Obec o něm účtuje v rozvaze, příspěvková organizace v podrozvaze. Smlouva je úplatná, nájemné by mělo být stanoveno cenou obvyklou. Údržbu a běžné opravy provádí příspěvková organizace, velké opravy a technické zhodnocení je v režii obce. S povolením vlastníka lze technické zhodnocení provést ze zdrojů příspěvkové organizace, evidováno v majetku příspěvkové organizace a odepisovat účetně i daňově. Nájemné, náklady na běžné opravy a údržbu a technické zhodnocení jsou daňově uznatelnými náklady. Doporučuje se v případech, kdy organizace užívá část budovy pro hospodářskou činnost, a část pro vedlejší činnost, jako vhodné zobrazení nákladů ve věcné a časové souvislosti. Tato forma je pro obec a příspěvkovou organizaci nevhodná, protože by zřizovatel ve svém příspěvku na provoz musel zohlednit finanční prostředky, jimiž by mu jím zřízená příspěvková organizace hradila nájemné (dvousměrný tok – zřizovatel poskytne příspěvek, příspěvková organizace zaplatí nájem). Pronájem nebytových prostor je upraven v zákoně č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor ve znění pozdějších předpisů a v občanském zákoníku.

Problematika **předání majetku k hospodaření** („svěřený“ majetek) bývá většinou upraven ve zřizovací listině. Majetek zůstává nadále ve vlastnictví obce. Svěřený majetek však může být předmětem majetkové podstaty při konkurzním řízení i bez souhlasu vlastníka. Obec majetek eviduje v podrozvaze, příspěvková organizace o něm účtuje v rozvaze i jej odepisuje. Příspěvková organizace však musí vést odděleně majetek ve svém vlastnictví (majetek nabytý pro svého zřizovatele) a majetek svěřený zřizovatelem. Předání nemovitého majetku k hospodaření musí být zapsáno do katastru nemovitostí. Zřizovatel platí provozní příspěvek na pokrytí odpisů staveb. V případě, že zdroje investičního fondu příspěvkové organizace z odpisů jsou vyšší než investiční potřeba příspěvkové organizace, lze nařídit odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele. Veškeré opravy a zhodnocení provádí sama

příspěvková organizace. Majetek je převeden na základě protokolu, kde se uvádí datum a odpovědné osoby předání.

Ve **smlouvě o bezúplatném převodu** jde o převod majetku pořízeného a vlastněného zřizovatelem do vlastnictví příspěvkové organizace. Majetek se tak může stát předmětem konkurzního řízení. Obec o takovém majetku již neúčtuje, příspěvková organizace majetek účtuje v rozvaze a odepisuje jej. Převod nemovitostí musí být zapsán do katastru nemovitostí. Zřizovatel platí provozní příspěvek na pokrytí odpisů staveb. V případě, že zdroje investičního fondu příspěvkové organizace z odpisů jsou vyšší než investiční potřeba příspěvkové organizace, lze nařídit odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele. Malé i velké opravy a údržbu provádí příspěvková organizace na své náklady.

Darovací smlouva je sepsána mezi příspěvkovou organizací a jiným subjektem. Dary mohou příspěvkové organizace přijímat pouze na základě předchozího souhlasu zřizovatele. Majetek je ve vlastnictví příspěvkové organizace, proto o něm obec neúčtuje, ale uvádí se v rozvaze příspěvkové organizace, která jej i odepisuje. Majetek se může stát předmětem konkurzního řízení. Tento právní akt se musí zapsat do katastru nemovitostí. Zřizovatel platí provozní příspěvek na pokrytí odpisů staveb. V případě, že zdroje investičního fondu příspěvkové organizace z odpisů jsou vyšší než investiční potřeba příspěvkové organizace, lze nařídit odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele. Veškeré opravy a náklady na údržbu hradí příspěvková organizace. Darovací smlouva je upravena v občanském zákoníku.

Při nabytí majetku **děděním** musí mít příspěvková organizace předchozí písemný souhlas zřizovatele. Musí si však hlídat lhůty v dědickém řízení, aby si souhlas vyžádala včas.

3.2.4 Změna právní formy příspěvkové organizace na obchodní společnost

Předmětem letitých odborných debat je právní forma příspěvkové organizace³², která je vnímána jako pozůstatek minulosti. Územní samosprávné celky dlouho usilují o zakotvení jiné legislativní formy právnické osoby, která by byla pro potřeby veřejné správy vhodnější.

Obec může příspěvkovou organizaci transformovat na obchodní společnost se **100% majetkovou účastí obce**. **Transformací** můžeme rozumět soubor postupně realizovaných kroků směřujících k zániku příspěvkové organizace a založení obchodní společnosti. V případě transformace příspěvkových organizací na obchodní společnost vedle sebe existují dva subjekty – příspěvková organizace a obchodní společnost, proto ji nemůžeme vnímat jako

---

³² Pospíšil, P., a spol., Transformace“ příspěvkové organizace územních samosprávných celků (tj. obcí a krajů) na obchodní (akciovou společnost), časopis UNES 1. 7. 2009

transformaci dvou obchodních společností, kdy se změnou právní formy subjekt nemění. Nově založená společnost nadále zajišťuje úkoly do té doby realizované zaniklou příspěvkovou organizací. Tento proces přináší celou řadu problémů jako je převod práv a povinností příspěvkové organizace na „nástupnickou“ obchodní společnost a úprava vztahu k majetku obce, který bude společností využíván. Převod práv a povinností na obchodní společnost není uveden v žádné právní legislativě. V praxi se tak vypomáhá různými soukromoprávními legislativami, jako je převod práv a povinností na jiný subjekt na smluvním základu.

Transformaci dosavadní příspěvkové organizace předchází **úplná analýza právní, účetní, ekonomické, technické a formální stránky**. Právní úpravy se týkají renomovaných právníků, kteří se touto oblastí zabývají. Mimořádně významné je zpracování potřebných účetních podkladů, které svědčí o správnosti postupu, transparentnosti a vypořádání finančních vztahů. Rozhodnutí o zřízení či založení konkrétního typu právnické osoby vždy musí být výsledkem detailní analýzy všech zejména právních a ekonomických aspektů a mělo by zohledňovat specifika jednotlivých odvětví činnosti (např. technické služby, sociální služby nebo školství). Územní samosprávné celky při zřizování (zakládání) jakékoliv právnické osoby i při změně její právní formy musí vždy postupovat s vědomím toho, že nakládají s veřejnými prostředky a veřejným majetkem a musí chránit veřejný zájem.

Kroky související s transformací příspěvkové organizace na obchodní společnost:

1. návrh řešení otázek závazků a pohledávek příspěvkové organizace,
2. projednání způsobu plynulého financování společnosti, zvolení vhodného odpisového plánu, výpočet opravek,
3. návrh řešení otázek spojených s majetkem nyní svěřeným příspěvkové organizaci,
4. řešení dalších smluvních vztahů včetně pracovněprávních,
5. příprava a schválení zakladatelské listiny a stanov, výběr a volba členů orgánů,
6. rozhodnutí o vkladu do základního kapitálu společnosti,
7. podání žádosti o vydání živnostenského listu,
8. návrh na zápis do obchodního rejstříku, požadavek na přidělení IČ, DIČ
9. zahájení činnosti obchodní společnosti.

Důvodem zabývání se transformací příspěvkových organizací na obchodní společnosti je nárůst trendu zřizovat některé technické služby samosprávných celků jako obchodní společnosti. Jedním z důvodů pro transformaci na obchodní společnost je vymezení majetku a

hospodaření s ním. Příspěvková organizace má majetek svěřený zřizovatelem k užívání uveden ve zřizovací listině. Činnost příspěvkové organizace může být velmi rozmanitá, proto se může čas od času měnit struktura využívaného majetku, samosprávný celek tak musí vydávat nové a nové zřizovací listiny. Dalším z důvodů transformace je nepůsobit jen jako nezisková organizace, ale mít z vlastní činnosti užitek (zisk).

Příspěvková organizace **hospodaří s majetkem** svého zřizovatele na základě komisionářské smlouvy, kde se svěřuje majetek k užívání. Pro majetek obce, který nebyl vložen do nově vzniklé společnosti se tato problematika nejčastěji řeší smlouvou o výpůjčce nebo nájemní smlouvou (viz kapitola 3.2.3). Při vložení majetku do obchodní společnosti dochází k privatizaci tohoto majetku, při které dochází ke snížení míry kontrolovatelnosti hospodaření s původně veřejným majetkem.

V případě zrušení příspěvkové organizace **její práva** (smluvní pohledávky, právo užívání k nemovitému a movitému majetku) **a závazky** přecházejí dnem zániku **na zřizovatele**. Aby k tomuto nedošlo, může nově vzniklá společnost přistoupit k použití zákonných institutů převzetí dluhu, přistoupení k závazku a postoupení pohledávky dle občanského zákoníku. Zajímavé je sledování přetrvávající **finanční propojení** mezi samosprávným celkem a obchodní společností.

Pracovníci příspěvkové organizace jsou odměňováni v souladu s nařízením vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě. Není proto možné využít smluvních mezd bez povinnosti respektovat státem diktované zvyšování platů. Při změně na obchodní společnost dojde k vymanění zařízení z povinných nárůstů tarifních mezd, které nejsou podloženy nárůstem příjmů a nemají žádnou vazbu na hospodářský výsledek. Obchodní společnost může využít širší možnosti motivace managementu i ostatních pracovníků.

3.3 Kapitálové společnosti

Územní samosprávné celky mají v tržním prostředí zvláštní postavení, neboť jejich hlavním zájmem nemá být dosažení zisku, ale uspokojování potřeb jejich občanů. Proto se ve vztahu ke svým obchodním společnostem nemusejí řídit jen soukromoprávní úpravou obchodního zákoníku, ale též veřejnoprávními principy. Typickými oblastmi, kde územní samosprávné celky historicky realizují svou samostatnou působnost, jsou tak např. sociální služby, školství, zdravotnictví, kultura nebo doprava. Pro samotné založení i další fungování obchodních společností založených územním samosprávným celkem platí obecná právní

úprava obsažená v obchodním zákoníku. Důvodem, proč zákonodárce umožnil územně samosprávným celkům samostatně zakládat právě jen společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti, je zřejmě to, že se jedná o kapitálové společnosti. Typickým znakem kapitálových společností je, že společníci neručí za závazky společnosti vůbec nebo jen v omezeném rozsahu.

Právníkou osobu zakládají obce v případě, že jejich společný úkol vyžaduje stabilnější spolupráci. Zároveň může být založena i za jiným účelem než je podnikání. Tato společnost má jen jednoho vlastníka, kterým je obec nebo se obec může stát podílníkem na soukromém podnikání. V konkrétních projektech (záměrech) účasti obce na podnikání jiných subjektů musí znát dobře svého partnera a realnost podnikatelských plánů.

3.3.1 Společnost s ručením omezeným

Tuto formu společnosti obec zakládá v případě, kdy nepotřebuje cizí kapitál pro podnikatelské využití vlastního, dostatečně výnosného majetku. V tomto případě je obec výlučným vlastníkem a současně se nemusí dělit o zisk ze své činnosti.³³

Pravidla pro založení společnosti s ručením omezeným (s. r. o.)³⁴ jsou pro obec naprosto stejná jako pro ostatní právnické osoby. Založit společnost s ručením omezeným může jedna osoba - obec, ale také ji zakladatel může kdykoliv rozšířit a to maximálně až na padesát společníků. Je to společnost, jejíž základní kapitál je tvořen vklady společníků. Založení společnosti se zapisuje do **obchodního rejstříku**. Zkratky názvu společnosti mohou být „spol. s r. o.“ nebo „s. r. o.“.

Základní kapitál musí činit alespoň **200 000 Kč**. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým svým majetkem. Společníci ručí za závazky společnosti společně a nerozdílně do výše souhrnu nesplacených částí vkladů všech společníků uvedených v obchodním rejstříku. Zápisem splacení všech vkladů do obchodního rejstříku ručení zaniká.

Vystoupení ze společnosti, popřípadě vyloučení společníka nelze bez souhlasu soudu, proto by si měla obec předem rozmyslet a vybrat, komu nabídne účast ve společnosti založené obcí.

Společnost se zakládá **společenskou smlouvou** a musí obsahovat alespoň:

- firmu a sídlo společnosti,

---

³³ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. str. 142.

³⁴ § 105 – §153e zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

- určení společníků uvedením firmy nebo názvu a sídla právnické osoby,
- předmět podnikání (činnosti),
- výši základního kapitálu,
- jména a bydliště prvních jednatelů a způsob, jakým jednají jménem společnosti,
- jména a bydliště členů první dozorčí rady, pokud se zřizuje,
- jiné údaje, které vyžaduje obchodní zákoník.

3.3.2 Akciová společnost

Akciová společnost³⁵ (a. s.) je obchodní společnost, kde jsou typické spolum vlastnické vztahy vlastníků akcií, avšak není neobvyklé, aby akciová společnost byla ve vlastnictví jednoho subjektu. Základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě. Obec by se proto měla rozhodnout o podnikání v této formě až po zvážení všech výhod pro hospodářské využití svého majetku.³⁶

Hlavní výhodou této společnosti je snadné získání cizího kapitálu pro podnikatelské záměry obce. Lze tak nabízet spoluúčast na realizaci záměrů veřejně každému, kdo má chuť se na nich podílet, má k tomu potřebnou právní způsobilost a dostatečný kapitál ke koupi akcií. Takové spojování kapitálů je vhodné u společných zájmů dodavatelů a odběratelů, na něž obec nemá dostatek peněžních prostředků.

Akciová společnost může být založena jedním zakladatelem, je-li zakladatel právnickou osobou, jinak dvěma a více zakladateli. Společnost je buď založená s veřejnou nabídkou, nebo bez veřejné nabídky. Založení společnosti se zapisuje do **obchodního rejstříku**. Firma společnosti musí obsahovat „akciová společnost“ nebo zkratky „akc. spol.“ nebo „a. s.“.

Základní kapitál společnosti založené s veřejnou nabídkou akcií musí činit alespoň **20 000 000 Kč**, a společnosti založené bez veřejné nabídky nejméně **2 000 000 Kč**. Společnost odpovídá za porušení svých závazků celým majetkem, akcionáři za závazky neručí.

Akcie je cenný papír se jmenovitou hodnotou, s nímž jsou spojena práva akcionáře, mohou být vydány v listinné podobě nebo v zaknihované podobě. Akcie může znít na jméno nebo na majitele.

³⁵ § 154 – §220 zb zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

³⁶ PAŘÍZKOVÁ, Ivana. Finance územní samosprávy. str. 143.

3.4 Obecně prospěšné společnosti

3.4.1 Právní úprava

Obecně prospěšná společnost (OPS) je právnická osoba, která poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za předem stanovených a pro všechny uživatele stejných podmínek. Je upravena v **zákoně č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů**. Obce často zřizují obecně prospěšnou společnost, aby transformovali jimi zřízenou příspěvkovou organizaci, na jejichž financování se již nechtějí podílet. Jedná se např. o nemocnice, školy, výchovná zařízení aj.³⁷ Název obecně prospěšné společnosti musí obsahovat označení „obecně prospěšná společnost“ nebo „o. p. s.“. Obecně prospěšná společnost je založena na základě zakládací smlouvy (zakládací listiny), která musí být úředně ověřená. Obecně prospěšná společnost vzniká dnem zápisu do **rejstříku obecně prospěšných společností**, který vede rejstříkový soud. Návrh na zápis do rejstříku podává zakladatel nebo osoba k tomu zakladatelem písemně zmocněná. K návrhu na zápis musí být přiložena zakládací listina a doklad o vzniku a trvání zakladatele, je-li právnickou osobou. Návrh na zápis musí být podán do 90 dnů od založení společnosti. Obecně prospěšná společnost zaniká dnem výmazu z rejstříku, jemuž předchází zrušení s likvidací nebo bez likvidace. Obecně prospěšná společnost se zrušuje:

- a. uplynutím doby, na kterou byla založena,
- b. dosažením účelu, pro který byla založena,
- c. dnem uvedeným v rozhodnutí správní rady o zrušení obecně prospěšné společnosti,
- d. vnitrostátní fúzí nebo rozdělením,
- e. dnem uvedeným v rozhodnutí soudu o zrušení obecně prospěšné společnosti, jinak dnem, kdy toto rozhodnutí nabude právní moci,
- f. prohlášením konkursu na její majetek.

3.4.2 Hospodaření obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšné společnosti mohou **vlastnit** movitý i nemovitý majetek. Kromě obecně prospěšných služeb, k jejichž poskytování byla založena, může vykonávat i doplňkovou činnost za podmínky, že doplňkovou činností bude dosaženo účinnějšího využití prostředků a zároveň tím nebude ohrožena kvalita, rozsah a dostupnost obecně prospěšných služeb. Obecně prospěšné společnosti se nesmí účastnit na podnikání jiných osob.

---

³⁷ PETRLÍKOVÁ, Blažena. Účetní souvztažnosti nevýdělečných organizací. str. 216.

Hospodářský výsledek nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců. Musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena.

V **účetnictví** musí být důkladně oddělené náklady a výnosy spojené s hlavní činností, s doplňkovou činností a náklady a výnosy nepatřící do předchozích skupin a spojené se správou obecně prospěšné společnosti. Účetní závěrku řádnou a mimořádnou musí mít ověřenou auditorem společnosti, které jsou příjemci dotací nebo jiných příjmů ze státního rozpočtu, z rozpočtu obce, jejichž celkový objem přesáhne v účetním období 1 mil. Kč, nebo výše čistého obratu překročila 10 mil. Kč. Obecně prospěšná společnost vypracovává a zveřejňuje výroční zprávu v termínu, který stanoví správní rada, nejpozději do šesti měsíců po skončení účetního období. Výroční zpráva je zveřejněna do 30 dnů ve sbírce listin.

4 Analýza hospodaření organizací zřizovaných městem Chropyně

4.1 Město Chropyně

Chropyně se nachází v jižním cípu středomoravské roviny. Leží v nivě řeky Moravy, tj. v místech, kde řeka Morava nanese značně hluboké nánosy štěrkopísku. Chropyně se nyní skládá ze dvou částí – Chropyně a Plešovec s rozlohou 1904 ha a 5 185 obyvateli.

Obr. 4. 1 *Znak města Chropyně*

znak města

Historie města

Z archeologických nálezů je patrné, že toto místo bylo osídleno již kolem roku 1000, písemné zmínky jsou však datovány až od roku 1261. V tomto roce daroval osadu Smil ze Střilek nově založenému cisterciáckému klášteru ve Vizovicích. V 15. století páni z Ludanic učinili z Chropyně střed nevelkého panství, zbudovali soustavu rybníků a rozvinutím rybníkářství velmi významně posílili hospodářství svého panství. Jejich zásluhou byla také ves v roce 1535 povýšena králem Ferdinandem I. na městečko se znakem vydry držící v tlamě ulovenou štika. Od roku 1615 patří panství kardinálovi Františkovi Ditrichštejnovi, který je však o dva roky později směnil olomouckému biskupství, v jehož majetku zůstalo až do roku 1848. V roce 1868 vystavili cukrovar a o rok později železnici Brno – Přerov. V roce 1949 byl cukrovar přebudován na závod Technoplast, který je největším podnikem ve městě a ovlivnil a stále ovlivňuje život města. V roce 1970 byla Chropyně povýšena na město. Teprve v roce 1995 byl udělen městu znak a prapor.

4.1.1 Dobrovolné svazky obcí

Město Chropyně je členem Regionálního ekologického sdružení obcí (RESO), Mikroregionu Jižní Haná, KROMĚŘÍŽSKO - sdružení pro cestovní ruch, o. s. a Svazu měst a obcí České republiky.

Regionální ekologické sdružení obcí (RESO)

Sdružení je dobrovolný svazek obcí okresu Kroměříž se sedmi členy, založeným v roce 1993. Posláním sdružení je péče o ekologii a životní prostředí.

Mikroregion Střední Haná

Mikroregion je sdružení obcí střední Hané. Cílem spolupráce je koordinovat postupy při řešení rozvoje hospodářského, sociálního a kulturního života členských obcí a zlepšení vazby na orgány státní správy a vyšší samosprávné celky.

KROMĚŘÍŽSKO – sdružení pro cestovní ruch, o. s.³⁸

Sdružení je právnickou osobou, která je dobrovolným sdružením fyzický a právnických osob založená dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů. Smyslem sdružení je vzájemná spolupráce členů v propagaci regionu, budování co nejširší nabídky turistických produktů a zvyšování kvality služeb v cestovním ruchu. Sdružení si založilo valnou hromadu, výbor a dozorčí radu.

Majetek sdružení je tvořen z členských příspěvků, darů, dotací a z příspěvků z veřejných rozpočtů a jiných příjmů. Sdružení hospodaří s ročním rozpočtem schváleným valnou hromadou.

Svaz měst a obcí³⁹

Svaz měst a obcí ČR (SMO ČR) je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací s dva a půl tisíce obcí a měst. Je založen jako zájmové sdružení právnických osob. Svaz se podílí na přípravě a tvorbě návrhů legislativních i nelegislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí díky aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst. Svaz také posiluje ekonomickou samostatnost měst a obcí, vzdělává zastupitele a podporuje výměnu zkušeností a příkladů dobré praxe. Orgány svazu jsou sněm, komory, kontrolní komise, rada, předsedové a kancelář svazu.

---

³⁸ http://www.region-kromeriz.cz/o_nas.asp

³⁹ <http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/default.aspx>

4.2 Chropyně jako zřizovatel

Město Chropyně je zřizovatelem příspěvkových organizací a organizačních složek obce. Mezi příspěvkové organizace patří mateřská škola, základní škola, školní stravování a správa majetku města. Organizačními složkami obce jsou pečovatelská služba, knihovna, sbor dobrovolných hasičů Chropyně a sbor dobrovolných hasičů Plešovec.

Obr. 4.2 *Organizace zřizované*

Diplomová práce je zaměřena jen na příspěvkové organizace, a to z důvodu dostupnosti informací potřebných pro vypracování analýzy hospodaření. Pro analýzu byla vybrána Základní škola Chropyně a Správa majetku města Chropyně. V závěru této kapitoly jsou uvedeny výhody a nevýhody změny právní formy příspěvkové organizace na obchodní společnost.

4.3 Základní škola Chropyně

Základní škola je zřízena jako příspěvková organizace města Chropyně. Hlavním účelem zřízení organizace je zajištění činnosti v oblasti školství dle **zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání** (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Základní škola je zřízena na základě usnesení Zastupitelstva města Chropyně ze dne 30. 9. 2002 ode dne 1. 1. 2003 na dobu neurčitou.

Název:	Základní škola Chropyně, okres Kroměříž, příspěvková organizace
Sídlo:	Chropyně, Komenského 335, PSČ 768 11, okres Kroměříž
Odloučené pracoviště:	J. Fučíka 675, Chropyně, PSČ 768 11
Identifikační číslo:	70943923
Zřizovatel:	Město Chropyně, okres Kroměříž, IČ: 00287245
Právní forma:	příspěvková organizace

Základní škola vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Statutárním orgánem je ředitel jmenovaný Radou města Chropyně. Ředitel připojí podpis v dokumentech k názvu nebo otisku razítka organizace.

Základní škole je dovolena doplňková činnost v realitní činnosti (pronájem prostor). Tato činnost nesmí narušit plnění hlavního účelu příspěvkové organizace a musí být zisková.

Mimo základní vzdělávání ve škole je myšleno i na **rozvoj dětí** pomocí počítačových pracoven, jazykových pracoven a laboratoří fyziky a chemie. Praktické dovednosti se děti učí na školních pozemcích, ve školních dílnách nebo na speciálních pracovištích určených pro šití nebo vaření. Děti na základní škole se mohou vzdělávat také v žákovské knihovně, kde jsou k dispozici knihy nejen z povinné literatury.

Na této základní škole je rovněž zajištěna péče o **děti s** výukovými **vadami** jako jsou dyslexie (vývojová porucha čtení jako je vypouštění nebo přidávání písmen, zaměňování písmen nebo zrcadlové psaní písmen), dysgrafie (specifická porucha grafického projevu, charakteristické je křečovitě a neúhledné písmo) nebo dyskalkulie (specifické postižení dovedností počítat základní početní úkony jakou jsou sčítání, odčítání, násobení a dělení). Dále je ve škole zaměstnán jeden logoped, který se věnuje nejen dětem s řečovými nedostatky nebo nefunkčnostmi. Logoped se věnuje i dětem v předškolním věku, které mohou trpět chybou výslovností hlásky přes masivní řečové poruchy až k naprosté nemluvnosti. Je zde

také myšleno na děti s tělesným postižením bezbariérovým přístupem do částí budovy (vybudování výtahu do vyšších pater) a také přidělením pomocné asistentky.

Základní škola je financována převážně z příspěvků od svého zřizovatele, krajského úřadu nebo Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR** patří mezi ústřední orgány státní správy, v jejichž čele stojí člen vlády České republiky. Působnost vymezuje zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR v aktuálním znění. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je zaměřen na předškolní zařízení, školská zařízení, základní školy, střední školy a vysoké školy, pro vědní politiku, výzkum a vývoj, včetně mezinárodní spolupráce v této oblasti, a pro vědecké hodnosti, pro státní péči o děti, mládež, tělesnou výchovu, sport, turistiku sportovní reprezentaci státu.⁴⁰

Finanční prostředky jsou určeny především na krytí nákladů na provoz školy pro obě pracoviště, tj. na ulici Komenského a na ulici J. Fučíka. Nejvyššími náklady jsou náklady na energie, které se neustále mění. Změny jsou zapříčiněny změnou cen energií, které se často zvyšují a také klimatické podmínky. Mezi energie patří teplo, voda a elektrická energie. *Teplo* je do budov dopraveno pomocí teplovodu (potrubí, které je opatřeno izolační vrstvou) nebo parovodu. Nejčastěji se využívá odpadní teplo – teplá voda nebo horká vodní pára. Teplo je hrazeno podle spotřeby v gigajoulech (GJ). Odběr *vody* z veřejné vodovodní sítě je hrazeno tzv. vodným za m³ spotřebované vody. Vodné a stočné zahrnuje zejména platbu za odebranou pitnou nebo užitkovou vodu a nájem měřicího zařízení (vodoměru). *Elektrická energie* je z elektráren rozváděna pomocí elektrorozvodné sítě. Cena elektrické energie je za 1 kWh.

Příjmy základní školy tvoří příspěvky od zřizovatele na běžný provoz, dotace od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR na krytí mzdových nákladů a nájmy za pronajaté prostory (tělocvičny, hudebny a volné učebny, byt).

---

⁴⁰ § 7 odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení Ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR v aktuálním znění dostupné na <http://www.msmt.cz/ministerstvo>

4.3.1 Srovnání hospodaření Základní školy Chropyně let 2008 – 2010

Tato podkapitola je věnována srovnání hospodaření Základní školy Chropyně v období 2008 – 2010. V této části jsou také uvedeny procentní podíly výnosů a nákladů na celkových výnosech a nákladech dle daných let.

Tab. 4.1. *Porovnání provozních výnosů a nákladů ZŠ Chropyně v letech 2008 - 2010*

Položka	2008	2009	2010
Výnosy celkem	4 271 405,38	3 193 107,72	3 665 761,09
Poplatky za školní družinu	53 908,00	57 622,00	67 479,00
Příspěvek na provoz od ÚSC	3 833 962,24	2 909 000,00	3 268 497,00
Ostatní	96 799,00	79 130,00	34 776,09
Nájemné, úroky	51 422,34	116 355,72	248 911,00
Pojistná událost	28 453,00	-,-	-,-
Rezervní fond	206 860,80	32 000,00	46 098,00
Náklady celkem	4 162 781,16	3 133 220,03	3 596 220,06
Materiál, učebnice	181 814,73	164 144,59	167 952,42
Energie, voda	2 140 962,24	2 054 698,02	2 393 693,85
Služby a opravy	1 037 597,59	640 816,92	734 627,77
Ostatní výdaje, mzdy	120 838,00	65 502,00	39 980,00
Použití z pronájmu tělocvičny	67 950,00	78 760,00	225 265,02
Dlouhodobý hmotný majetek, odpisy	613 618,60	129 298,5	34 701,00
Výsledek hospodaření	108 624,22	59 887,69	69 541,03

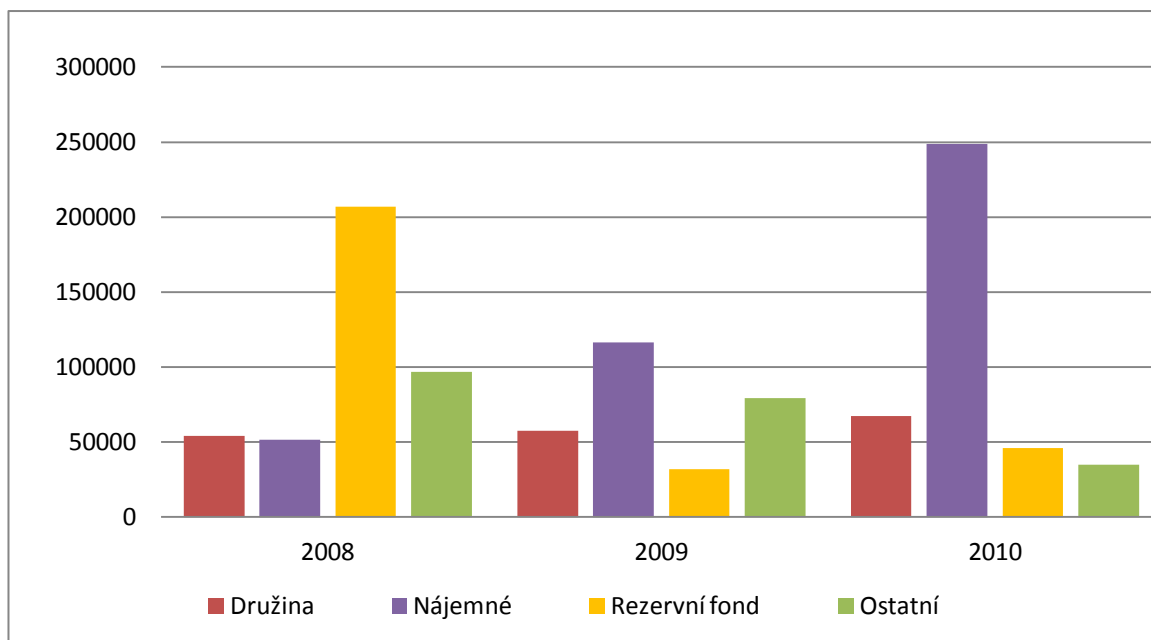
Zdroj: Výkaz zisků a ztrát Základní školy Chropyně let 2008 -2010, viz. Příloha č. 4

V tabulce 4.1 a grafech 4.2 a 4.3 není počítáno se mzdovými náklady, které jsou hrazeny v plné výši dotací od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Mezi tyto náklady patří mzdy, odvody spojené se mzdami (sociální pojištění, zdravotní pojištění a penzijní připojištění), cestovné, školení DVPP, ochranné pomůcky, plavání, náhrady mzdy a příspěvek do fondu kulturních a sociálních potřeb. Případné přeplatky jsou ministerstvu vráceny prostřednictvím krajského úřadu. Výše těchto přeplatek je uvedena na konci shrnutí každého roku.

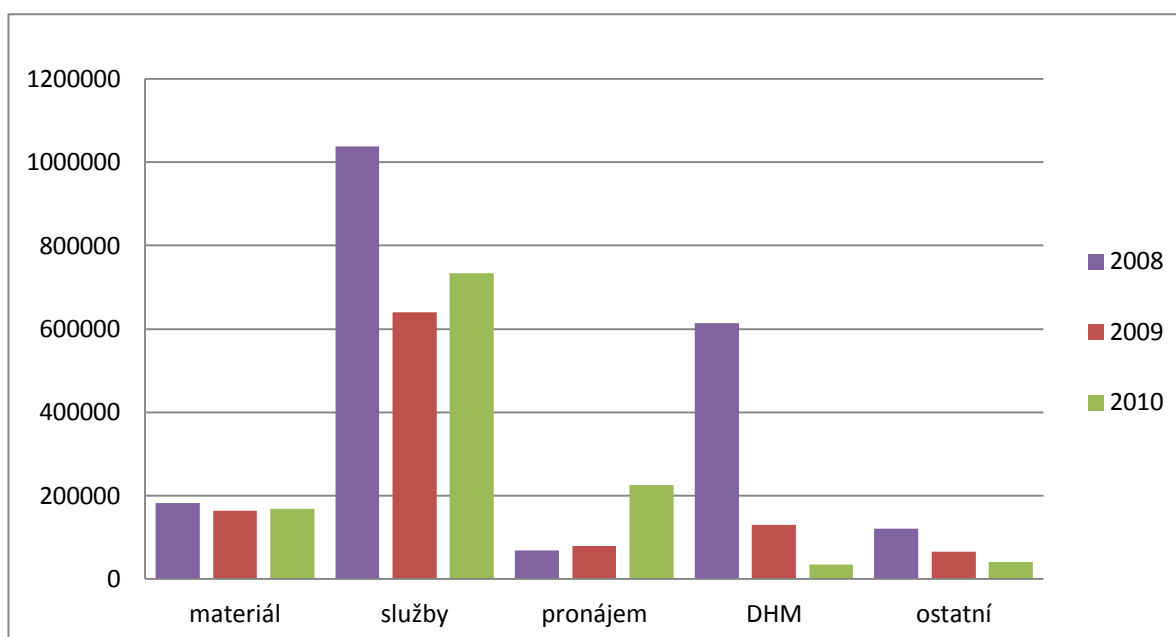
V grafu č. 4.1 jsou zobrazeny provozní **výnosy příspěvkové organizace**. Nejsou zde zobrazeny ostatní příjmy, které by byly v takovém srovnání příliš nízké a příspěvky ze státního rozpočtu, jejichž roční podíl na výnosech je kolem 90 %.

Graf 4.1 *Výnosy Základní školy Chropyně za rok 2008 – 2010*

Graf 4.2 znázorňuje **náklady základní školy**. Nejsou zde zobrazeny náklady na energie, jejichž podíl na celkových nákladech je více než 50 %, proto by další náklady byly v grafu nepřehledné.

Graf 4.2 *Náklady Základní školy Chropyně za rok 2008 - 2010*

Rok 2008

V roce **2008** Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR poskytlo základní škole **příspěvek na mzdy** a ostatní přímé neinvestiční náklady ve výši **12 312 507 Kč**. Z této částky škola uhradila mzdy ve výši 8 757 512 Kč, odvody spojené se mzdami 3 272 555 Kč a ostatní neinvestiční náklady ve výši 281 134 Kč. Tato dotace byla čerpána v souladu se stanoveným rozpočtem a nevyčerpaná část prostředků ve výši 1 306 Kč byla po provedeném ročním zúčtování dne 20. 1. 2009 vrácena Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy ČR prostřednictvím krajského úřadu.

Z tabulky 4.1 je patrné, že provozní **výnosy** roku **2008** tvořil hlavně **příspěvek na provoz** od zřizovatele a to ve výši **3 881 000 Kč**, tato částka tvoří **89,76 %** výnosů příspěvkové organizace. Z této skutečnosti vyplývá, že škola je plně závislá na příspěvcích svého zřizovatele. Mezi zbylých **10,24 % výnosů** patří rozdělený zisk do **rezervního fondu** v částce 206 861 Kč (4,84 %) a **fondu odměn** (0,66 %). Poplatky za **školní družinu** ve výši 53 908 Kč tvoří 1,26 % provozních výnosů a **ostatní příjmy** 2,93 %. Doplnková činnost **pronájmu** prostor vynesla škole **51 422 Kč**, příspěvková organizace svou vlastní činností přispěla do celkových výnosů 1,21 %.

Nejvyšší podíl na celkových **nákladech** roku **2008** měla **spotřeba energií** v částce 2 140 963 Kč - **51,24 %**, do nichž patří spotřeba vody (183 059 Kč), tepla (1 557 682 Kč) a elektrické energie (400 221 Kč). Základní škola ušetřila na energiích částku 47 037,76 Kč. Tuto sumu 31. 12. 2008 zaúčtovala a 22. 1. 2009 vrátila na účet zřizovatele.

Spotřebované služby od externích dodavatelů ve výši 1 037 598 Kč (poštovní služby, telekomunikace, internet a zpracování dokladů) měly 24,93% podíl na celkových nákladech základní školy. Dále škola vynaložila 613 619 Kč na krytí **nákladů na udržování dlouhodobého hmotného majetku** (14,74 %) a částku 67 950 Kč na krytí nákladů spojených s doplňkovou činností - **pronájmem** (1,63 %). Škola **nakoupila materiál**, učebnice a učební pomůcky za 191 815 Kč (4,37 %) a **ostatní náklady** činily 120 838 Kč (2,90 %).

Základní škole vznikl výsledek hospodaření z hlavní činnosti ve výši 59 797 Kč a z doplňkové činnosti 48 827 Kč. **Zlepšený výsledek hospodaření** ve výši **108 624 Kč** byl rozdělen do rezervního fondu v částce 76 037 Kč (70 %) a do fondu odměn v částce 32 587 Kč (30 %).

Rok 2009

V roce **2009** Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR poskytlo základní škole **příspěvek na mzdy** a ostatní přímé neinvestiční náklady ve výši **12 710 462 Kč**. Z této částky škola čerpala na mzdové náklady 9 073 147 Kč, na odvody spojené se mzdami 3 209 298 Kč a ostatní neinvestiční náklady 472 843 Kč. V roce 2009 nevyčerpala příspěvková organizace dotace na mzdy v plné výši – ušetřila 174 Kč, které byly po provedeném ročním zúčtování vráceny na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR dne 25. 1. 2010 pomocí krajského úřadu.

V roce 2009 dostala základní škola od svého zřizovatele **příspěvek na provoz** ve výši **3 116 000 Kč**, v procentním vyjádření je roven **91,10 %** celkových výnosů. V absolutním vyjádření se příspěvek snížil o 765 000 Kč. Výnosy z **pronájmu** ve výši **116 356 Kč** činily 3,63 % celkových výnosů, tyto výnosy se zvýšily jak v procentním (zvýšení o 2,42 %) tak i v absolutním vyjádření (zvýšení o 64 934 Kč). Dalšími zdroji financování jsou **výnosy z družiny** ve výši 57 622 Kč (1,8 %), **rezervní fond** ve výši 32 000 (1,00 %) a **ostatní výnosy** v částce 79 130 Kč (2,47 %).

I v tomto roce měla nejvyšší podíl na celkových **nákladech** spotřeba energií. **Spotřeba energií** ve výši 2 054 698 Kč tvořila **65,58 %** celkových nákladů. Základní škola ušetřila na energiích částku 207 000 Kč, která byla vrácena na účet zřizovatele ke dni 29. 1. 2010.

Poštovní služby, telekomunikace, internet a zpracování dokladů od **externích dodavatelů** tvoří 24,93 % nákladů (640 817 Kč). **Učebnice** a učební pomůcky byly nakoupeny za 167 953 Kč - 5,24 % nákladů. Další náklady jsou spojené s **pronájmem** prostor 2,51 %, náklady spojené s **údržbou dlouhodobého hmotného majetku** 4,13 % a **ostatní náklady** 2,09 % celkových nákladů.

Z hlavní činnosti vznikl příspěvkové organizaci ztrátový hospodářský výsledek ve výši – 43 649 Kč. Doplňková činnost dosáhla zisku ve výši 103 537 Kč. **Zlepšený výsledek hospodaření** tak byl ve výši **59 888 Kč**. Tento výsledek hospodaření byl rozdělen 80 % do rezervního fondu v částce 47 910 Kč a 20 % do fondu odměn v částce 11 978 Kč.

Rok 2010

V roce **2010** Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR poskytlo základní škole **dotace na mzdy** a ostatní přímé neinvestiční náklady ve výši **11 680 453 Kč**. Z této částky škola čerpala na mzdové náklady 8 407 028 Kč, na odvody spojené se mzdami 3 063 974 Kč a ostatní neinvestiční náklady 209 345 Kč. V roce 2010 příspěvková organizace nevyčerpala část prostředků od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR ve výši 106 Kč, která byla po zaúčtování dne 19. 1. 2011 vrácena poskytovateli přes krajský úřad.

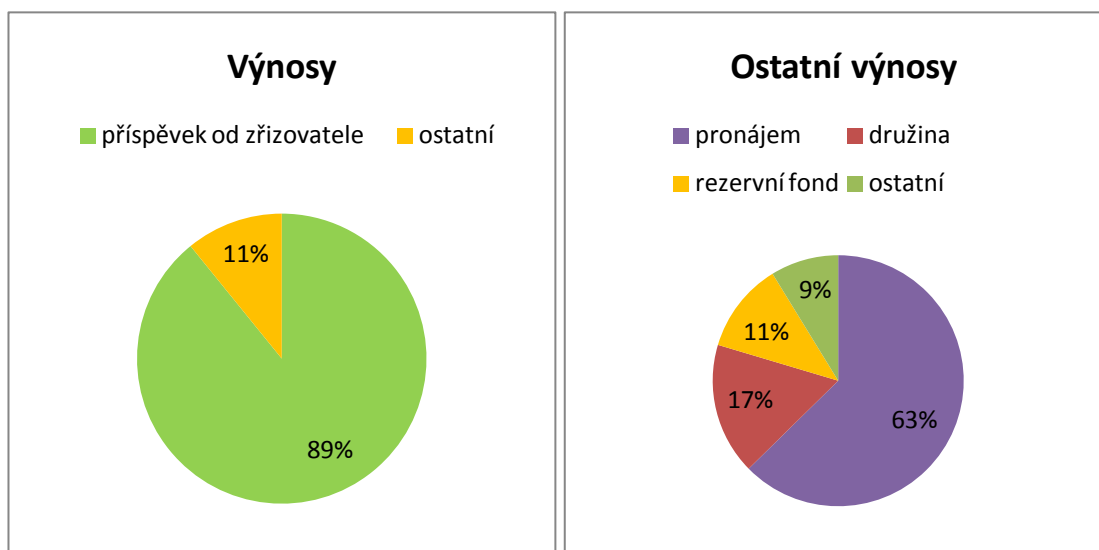
V roce **2010** obdržela příspěvková organizace **dotace na provoz** od svého zřizovatele v celkovém podílu **89,16 %** ročních výnosů, tj. **3 268 497 Kč**. Ostatní **10,84 %** nákladů představovaly výnosy **z družiny** (1,84 %), **rezervní fond** (1,26 %) a **ostatní příjmy** (0,95 %). Výnosy **z pronájmu** vzrostly na **248 911 Kč** (6,79 %), výnosy z pronájmu vzrostly o 3,14 %, toto zvýšení bylo způsobeno zvýšením počtu pronajímaných prostor

V roce **2010** tvořily náklady na **spotřebu energií** 2 393 694 Kč, tj. **66,56 %** celkových nákladů. Základní škola musela svého zřizovatele žádat o zvýšení příspěvku na energie ve výši 150 000 Kč, proto v tomto roce nevznikly žádné přeplatky, které by byly vráceny na účet zřizovatele.

Služby poskytnuté externími dodavateli činily 20,43 % rozpočtu. Tyto náklady jsou v procentním vyjádření stejné jako v předešlém roce, ale v absolutním vyjádření se náklady zvedly ze 640 817 Kč na 734 628 Kč. Zbytek nákladů tvořil **nákup učebnic** a učebních pomůcek (4,67 %), **náklady spojené s údržbou dlouhodobého majetku** (0,97 %) a **ostatní náklady** (1,11 %). V roce 2010 došlo ke zvýšení nákladů spojených s **pronájmem**, což odpovídá zvýšení počtu pronajímaných prostor a tím zvýšení výnosů z pronájmu.

Základní škola dosáhla za rok 2010 **zlepšeného výsledku hospodaření** ve výši **69 541 Kč**. Celkový výsledek hospodaření se skládá z hospodářského výsledku z hlavní činnosti ve výši 45 895 Kč a z doplňkové činnosti ve výši 23 646 Kč. Zlepšený výsledek hospodaření byl rozdělen ve výši 48 679 Kč (70 %) do rezervního fondu a 20 862 Kč (30 %) do fondu odměn.

Graf 4.3 *Výnosy Základní školy Chropyně 2010*

Celkové výnosy Základní školy Chropyně za rok 2010 znázorňuje graf 4.3, který je rozdělen na dvě části. V první části jsou příjmy rozděleny na příspěvky od územního samosprávného celku a ostatní. Ve druhé části grafu jsou upřesněny ostatní výnosy. Druhá část zobrazuje procentní podíl pronájmu, družiny, rezervního fondu a jiných příjmů na ostatních výnosech.

Z grafu 4.3 je patrné, že největší podíl na celkových provozních výnosech zaujímá příspěvek na provoz a odpisy od zřizovatele a to 89 % celkových výnosů. Dalším důležitým zdrojem financování jsou výnosy z pronájmu, následují výnosy z družiny, rezervní fond a ostatní výnosy.

4.4 Správa majetku města Chropyně

Správa majetku města Chropyně byla zřízena jako **příspěvková organizace**. Účelem zřízení je zajištění efektivního hospodaření s majetkem města a současně zabezpečení veřejně prospěšných prací pro město. Zřizovací listina příspěvkové organizace byla schválená na usnesení Zastupitelstva města Chropyně ze dne 16. prosince 2009 na dobu neurčitou.

Název:	Správa majetku města Chropyně, příspěvková organizace
Sídlo:	Chropyně, Komenského ul. 348, PSČ 768 11, okres Kroměříž
Identifikační číslo:	47933763
Zřizovatel:	Město Chropyně, okres Kroměříž, IČ: 00287245
Právní forma:	příspěvková organizace

Správa majetku města Chropyně vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost vyplývající z těchto vztahů. Statutárním orgánem je ředitel jmenovaný Radou města Chropyně. V dokumentech ředitel připojí svůj podpis k názvu nebo otisku razítka organizace.

Hlavní činností Správy majetku města Chropyně je údržba a správa bytového fondu, budov a staveb majetku města, údržba a výsadba zeleně, provoz veřejného osvětlení, čištění města a údržba místních komunikací, provoz hřbitova, provoz a zajištění činnosti Městského kulturního střediska a Městského koupaliště. Správa majetku města Chropyně také vykonává pronájem bytových a nebytových prostor.

Správa majetku města hospodáří s vlastním **majetkem** (vlastní 3 budovy), s majetkem pořízeným na základě leasingové smlouvy a s majetkem na základě komisionářské smlouvy a jejich dodatků od zřizovatele. *Leasing* je forma financování pořízení movitých věcí dle potřeb a požadavků nájemce. Leasing je charakterizován vazbou na financovaný předmět, kdy je vlastníkem leasingová společnost do doby jeho odkoupení (úplného splacení). Nájemce má předkupní právo na věc zatíženou leasingem po řádném ukončení leasingové smlouvy. *Komisionářská smlouva* je smlouva o zastoupení nebo zprostředkování. Komisionář zastupuje komitenta, komisionář jedná svým jménem, ale na účet a riziko komitenta. Zprostředkovatel dostává odměny za zprostředkování a úhradu nákladů podle smlouvy a v závislosti na jeho činnosti. Obě tyto smlouvy musí mít písemnou formu.

Příspěvková organizace majetek a závazky oceňuje pořizovací cenou, vlastními náklady, jmenovitou hodnotou a pořizovací reprodukční cenou. Zásoby se oceňují pořizovací cenou včetně nákladů spojených s pořízením, zásoby jsou účtovány metodou B.

Správa majetku města Chropyně je **financována** z rozpočtu města Chropyně, dalším zdrojem financí jsou tržby z prodeje služeb, dotace od Úřadu práce, náhrady škod od pojišťoven a úroky z běžného účtu. Město Chropyně poskytuje příspěvky na provoz příspěvkové organizace, ze kterých je hrazen nákup materiálu a služeb, spotřeba energií, náklady na mzdy a odpisy majetku.

Správa majetku města Chropyně sleduje své hospodaření podle **středisek**. Příspěvková organizace má těchto 13 středisek:

- středisko 01 – správní středisko,
- středisko 02 – bytové hospodářství,
- středisko 03 – služby bytového a nebytového hospodářství,
- středisko 06 – veřejné osvětlení,
- středisko 07 – pohřebnictví,
- středisko 08 – kanalizace,
- středisko 12 – veřejně prospěšné práce,
- středisko 14 – městský rozhlas,
- středisko 21 – nebytové hospodářství,
- středisko 35 – kotelna Města Chropyně,
- středisko 71 – údržba města,
- středisko 90 – Městské kulturní středisko,
- středisko 92 – Městské koupaliště.

4.4.1 Srovnání hospodaření Správy majetku města Chropyně let 2008 – 2010

V tabulce 4.2 jsou uvedeny výnosy a náklady Správy majetku města Chropyně v období let 2008 - 2010. V této podkapitole následuje procentní vyjádření podílů nákladů a výnosů daného roku na celkových nákladech a výnosech.

Než srovnáme výnosy a náklady daného období, je třeba se podívat na výsledky hospodaření let 2008 – 2010. V roce 2009 byla ztráta způsobena převážně odvodem nájemného bytového hospodářství a zvýšení nákladů na plánovanou akci o 75 000 Kč. Rok 2010 byl úspěšný zvýšením počtu poskytovaných služeb, a proto se mohla uhradit ztráta z předešlého období a zvýšit rezervní fond.

Tab. 4.2 *Porovnání výnosů a nákladů Správy majetku města Chropyně let 2008 - 2010*

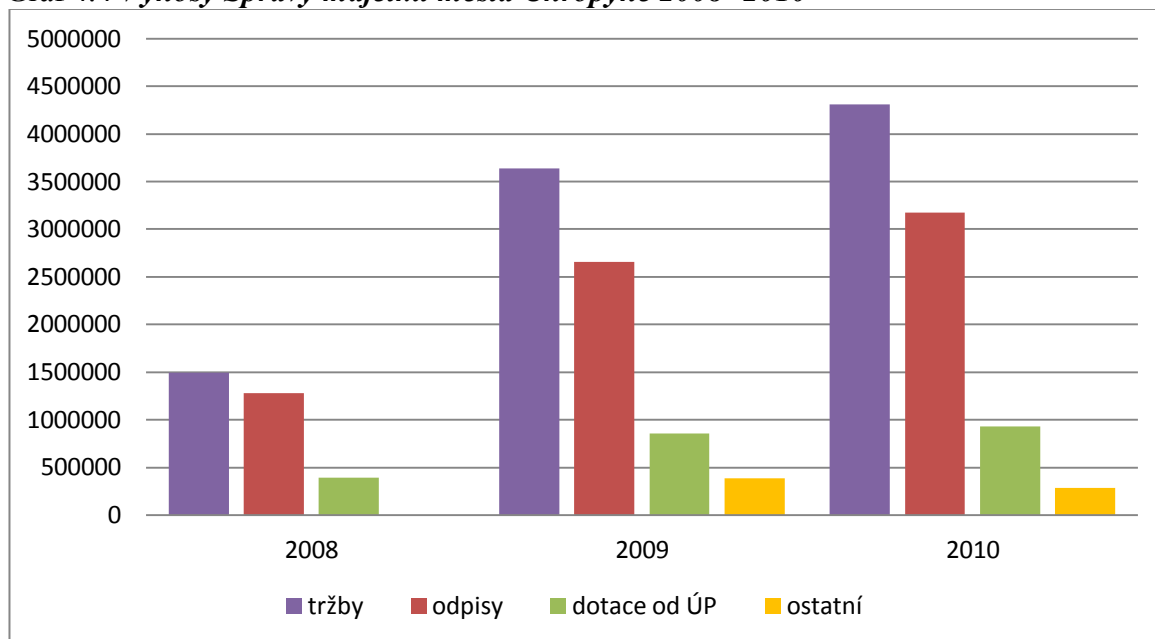
Položka	2008	2009	2010
Výnosy celkem	12 092 702,12	15 778 684,81	16 922 862,36
Tržby z prodeje výrobků, služeb a zboží	1494 910,35	3 635 884,35	4 307 215,85
Úroky	6 896,27	9 509,64	6 076,23
Příspěvek na odpisy	1 279 782,00	2 658 430,70	3 176 128,10
Příspěvky a dotace na provoz	8 916 504,50	8 234 000,00	8 215 298,19
Jiné ostatní výnosy		383 935,12	286 502,99
Provozní dotace z Úřadu práce	394 609,00	856 925,00	931 641,00
Náklady celkem	11 928 994,96	16 468 983,00	15 727 876,49
Spotřeba energie	989 584,94	1 358 277,00	1 383 691,10
Spotřeba materiálu	1 077 501,42	1 308 905,57	1 390 322,36
Opravy a udržování	1 053 752,53	2 060 762,28	1 840 116,22
Ostatní služby, cestovné	2 576 077,03	2 364 162,79	1 994 643,83
Mzdy	3 504 635,00	4 284 710,00	4 147 600,00
Odvody z mezd, ostatní sociální náklady	1 339 373,04	1 443 143,00	1 507 482,00
Jiné ostatní náklady, odpisy pohledávek	108 289,00	964 591,66	293 762,88
Odpisy	1 279 782,00	2 658 430,70	3 176 128,10
Daň z příjmů účetní jednotky		26 000,00	-5 870,0
Výsledek hospodaření	163 707,16	- 690 298,19	1 194 985,87

Zdroj: Výroční zpráva a výkaz zisku a ztráty Správy majetku města Chropyně let 2008 - 2010

V grafu 4.4 jsou uvedeny výnosy podle struktury daných let. Ve výnosech nejsou zobrazeny příspěvky na provoz od zřizovatele, které se podílí na celkových výnosech více než 50 %. Chybí zde také zobrazení přijatých úroků z důvodu zanedbatelného podílu 0,06 % rozpočtu. Kdyby byly všechny výnosy zobrazeny byl by graf nepřehledný a nesrovnatelný.

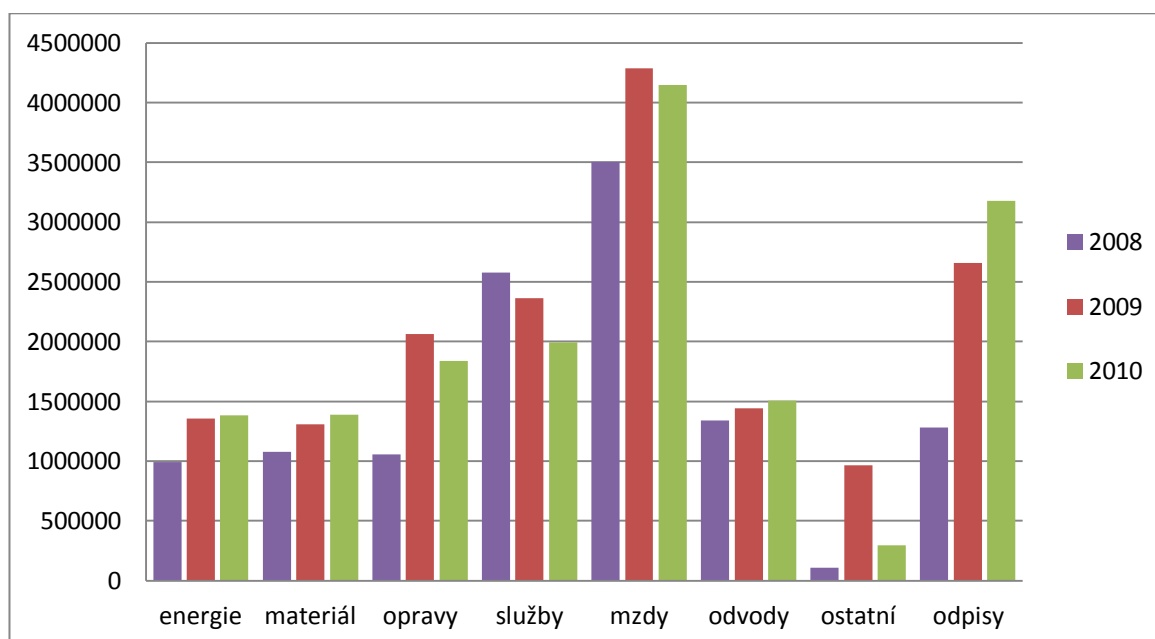

Graf 4.4 *Výnosy Správy majetku města Chropyně 2008 -2010*

V grafu 4.5 jsou uvedeny všechny náklady spojené se správou a udržováním majetku města. Z grafu 4.5 je patrné, že největší podíl na nákladech mají mzdové náklady.

Graf 4.5 *Náklady Správy majetku města Chropyně 2008 -2010*

Rok 2008

V roce **2008** dostala Správa majetku města od svého zřizovatele **příspěvek** ve výši **10 196 287 Kč** z toho 8 916 505 Kč **na běžný provoz** a 1 279 782 Kč na odpisy. Tyto příspěvky tvořily více jak **84,31 %** celkových výnosů. Odpisy se započítávají s odvodem zřizovateli. Úřad práce Kroměříž poskytl **dotaci na mzdy dělníků** veřejně prospěšných prací ve výši 394 609 Kč (0,06 %). Důležitým zdrojem financování jsou **tržby za poskytnuté služby** ve výši 1 494 910 Kč, tj. **12,36%** podíl na celkových výnosech.

Mzdové náklady činí 3 504 635 Kč, tato částka zaujímá na nákladech 40,61 %, z toho 29,38 % na mzdy a 11,23 % na odvody mezd, mezi které patří sociální a zdravotní pojištění a ostatní odvody. **Spotřeba materiálu** tvoří 9,03 % a **spotřeba energií** 8,30 % celkových nákladů. **Opravy a udržování majetku** se podílí na nákladech 8,83 % (1 053 753 Kč) a **ostatní služby** včetně cestového 21,6 % (2 576 077 Kč). Důležité je také zmínit **odpisy** (10,73 % nákladů), které jsou započítávány s příspěvkem od zřizovatele na odpisy.

V roce **2008** měla organizace zřízené tyto **fondy** v těchto stavech:

- fond odměn: 0 Kč,
- fond kulturních a sociálních potřeb: 43 925,75 Kč,
- rezervní fond: 220 890,49 Kč a
- fond reprodukce majetku: 3 704 887,59 Kč.

Zlepšený výsledek hospodaření ve výši **163 707 Kč** byl rozdělen na základě schválení zřizovatele 162 707,16 Kč (99 %) a 1 000 Kč (1 %) do fondu odměn.

Rok 2009

Příspěvková organizace získává své finanční prostředky od svého zřizovatele. V roce 2009 získala **příspěvek na provoz** ve výši 8 234 000 Kč, **příspěvek na odpisy** v částce 2 658 000 Kč a **příspěvek na pořízení investic** 501 500 Kč, tyto příspěvky jsou 52,18 % celkových nákladů. Příspěvková organizace finanční prostředky dále získává z vlastní činnosti – poskytování služeb za 3 635 885 Kč a z dotací od Úřadu práce na mzdy pro dělníky veřejně prospěšných prací ve výši 856 925 Kč.

V roce **2009** se zvýšil podíl tržeb za poskytnutí služeb z 12,36 % na 23,04 %, proto byl snížen příspěvek zřizovatele o 21,55 % na 52,18 % celkových příjmů organizace. Zvýšení příspěvku na odpisy na 16,85 % bylo zdůvodněno zvýšením aktiv v rozvaze organizace. Další

formou financování organizace jsou dotace od Úřadu práce Kroměříž na mzdy dělníků veřejně prospěšných prací (5,44 %) a ostatní výnosy včetně úroků (2,49 %).

Mezi významné náklady organizace patří **mzdy** (26,01 %) a **odvody mezd** (8,76 %). Mzdové náklady byly ve výši 4 284 710 Kč a odvody z mezd ve výši 1 443 143 Kč. Příčinou zvýšení nákladů na **opravy a udržování** vlastního majetku je zastarání majetku. Toto zvýšení mělo za následek procentní růst z 8,83 % na 12,51 % (z 1 053 753 Kč na 2 060 762 Kč). Náklady na **materiál** činily 1 308 906 Kč, v procentním vyjádření klesly o 1,08 % na 7,95 % nákladů. **Spotřeba energií** vzrostla na 1 358 277 Kč (8,25 %) a **ostatní služby** s cestovným byly účtovány v částce 2 364 163 Kč - 14,36 % celkových nákladů. **Ostatní náklady** včetně úroků se podílí 6,02 % na celkových nákladech.

V roce 2009 vykázala Správa majetku města Chropyně **ztrátu** ve výši - **690 298, 19 Kč**. Ztrátu se Správa majetku města rozhodla pokrýt výnosy příštích období, který vznikne navýšením příspěvku zřizovatele pro rok 2010 a následným započítáním se závazkem za zřizovatelem.

Rok 2010

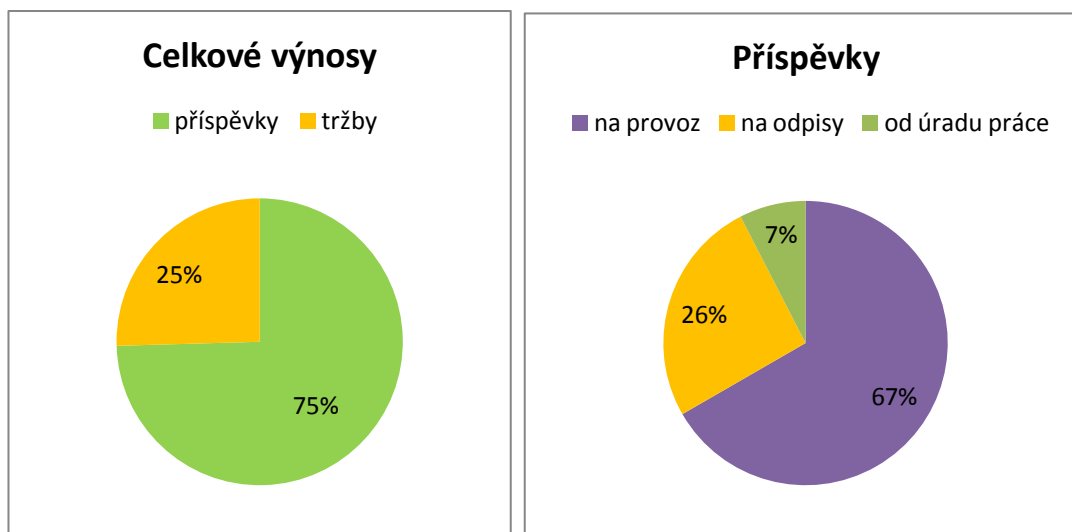
V roce **2010** získala **příspěvek na provoz** ve výši 7 525 000 Kč, dotaci na úhradu ztráty roku 2009 ve výši 690 000 Kč a **příspěvek na odpisy** v částce 3 176 000 Kč. Příspěvková organizace získává dotace také od Úřadu práce Kroměříž na mzdy pro dělníky veřejně prospěšných prací ve výši 932 000 Kč. Finanční prostředky dále získává z vlastní činnosti

Tendence růstu **tržeb** za poskytnutí služeb pokračovala, v roce 2010 byly tržby ve výši 4 307 216 Kč. Meziroční nárůst tržeb nebyl tak markantní jako v roce 2009, zvýšení bylo o 2,41 % na celkový **25,45%** podíl na výnosech organizace. Příspěvek zřizovatele na provoz organizace klesl na celkových 48,55 % a příspěvek na odpisy vzrostl na 18,77 %. Tato skutečnost byla ovlivněna zvýšením majetku ve vlastnictví organizace, zřizovatel poskytuje příspěvek ve výši odpisů. Z důvodu zvýšení počtu zaměstnanců a prodloužení délky pracovní doby vzrostla také část dotací od Úřadu práce v Kroměříži na 5,50 % výnosů.

V roce 2010 byl podíl **mezd a odvodů** s nimi spojenými na nákladech podobný roku 2009. Mzdové náklady činily 4 147 600 Kč (26,37 %), sociální pojištění, zdravotní pojištění a ostatní odvody spojené se mzdami 1 507 482 Kč (9,58 %). Správa majetku města Chropyně vynaložila 8,8 % nákladů na **spotřebu energií** a 8,84 % nákladů na koupi materiálu. Spotřeba energií a náklady na materiál jsou v absolutním vyjádření stejné jako v předešlém roce. Náklady na **opravy a udržování** majetku jsou 1 840 116 Kč (11,70 %) a ostatní **služby**

poskytované externími dodavateli jsou 1 994 644 Kč (12,68 %). **Odpisy** vzrostly na 20,18 %, ale tato částka je plně hrazena z příspěvků od zřizovatele. **Ostatní náklady** s úroky klesly na 1,91 % z původních 6,02 %.

Graf 4.6 *Výnosy Správy majetku města Chropyně 2010*

Celkové výnosy Správy majetku města roku 2010 znázorňuje graf 4.6, který je rozdělen na dvě části. V první části jsou výnosy rozděleny pouze na přijaté příspěvky a vlastní tržby za poskytnuté služby. Druhá část grafu je věnována zobrazení celkových příspěvků, které lze rozdělit na příspěvek na provoz a příspěvek na odpisy, které poskytuje zřizovatel a nejmenší podíl tvoří dotace od Úřadu práce Kroměříž, která je určena na mzdy dělníků veřejně prospěšných prací.

4.5 Změna právní formy

Jedním z důvodů zamyšlení se nad změnou právní formy je reforma účetnictví a blížící se nutnost sestavit konsolidační účetní závěrku za město a jím zřizovaných organizací jako celek. Cílem této podkapitoly diplomové práce je zhodnocení výhod a nevýhod změny právní formy z příspěvkové organizace na obchodní společnost.

4.5.1 Příspěvková organizace a obchodní společnost

V dnešní době se zvyšuje trend zřizovat některé příspěvkové organizace jako obchodní společnosti (společnosti s ručením omezeným nebo akciové společnosti). Pro zastupitele města Chropyně by bylo vhodné nastínění změny právní formy, o které se dá uvažovat u Správy majetku města Chropyně, z důvodu zvyšujících se tržeb za poskytování služeb jiným subjektům než je obec. Tuto problematiku jistě není vhodné aplikovat na základní nebo mateřskou školu, která je závislá na příspěvcích ze státního rozpočtu a to 89 % celkových příjmů.

Transformace příspěvkové organizace na obchodní společnost je velmi složitý proces, který je určen do rukou zkušených auditorů a právníků, kteří se touto oblastí zabývají. Tento fakt přináší první nevýhodu pro obchodní společnosti, což jsou vysoké **zřizovací náklady**. Nejde pouze o náklady za auditora a právníka, ale také zkušeného analytika ekonomické situace a notáře, který zabezpečí zápis do obchodního rejstříku.

4.5.2 Financování a výsledek hospodaření

Jeden z nejdůležitějších rozdílů změny právní formy je způsob financování a jeho přezkoumání.

Příspěvková organizace je financována z **příspěvků** od svého zřizovatele na provoz, ze státního rozpočtu a z ostatních dotací. Při dosažení lepšího výsledku hospodaření převádí přebytek financí zpět svému zřizovateli a při ztrátové činnosti se zřizovatel postará o úhradu této ztráty. Hospodaření příspěvkové organizace je součástí rozpočtu obce, proto podléhá přezkoumání hospodaření krajským úřadem nebo auditorem. U příspěvkové organizace se kontrola zaměřuje na vyúčtování a vypořádání finančních vztahů k rozpočtu územně samosprávných celků a ke státnímu rozpočtu i na nakládání a hospodaření s majetkem územně samosprávného celku (viz kapitola 2.3.1).

Obchodní společnost hradí své náklady z **tržeb z vlastní činnosti**, tudíž již nedostává dotace od svého zřizovatele. Tato skutečnost vytváří tlak na snahu o zvyšování rozvoje a prosperity společnosti. Obchodní společnost dále může požádat o dotace jak svého zřizovatele, tak stát. V tomto případě musí společnost hradit náklady na vypracování projektu, který musí poskytovatel dotací schválit. Obchodní společnosti předávají účetní závěrku ke schválení valné hromadě, která stanoví rozdělení výsledku hospodaření. Ověřenou účetní závěrku auditorem musí mít jen společnosti splňující podmínky uvedené v § 20 odst. 1 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví.

Výhodou příspěvkové organizace je jistota každoročního příspěvku jak na provoz, tak na odpisy, které jí poskytne zřizovatel. Obchodní společnost musí tyto prostředky zajistit jiným způsobem - svými tržbami za poskytnuté služby.

Analýza hospodaření u **Správy majetku města Chropyně** však ukázala, že **příspěvky** ze státního rozpočtu tvoří více než **84 % celkových příjmů**. Při uvažování nad transformací na obchodní společnost by bylo vhodné analyzovat, jak by se daly tyto prostředky zajistit jinak než ze státního rozpočtu. Jelikož jsou některé služby poskytované Správou majetku města Chropyně atypické, nelze předpokládat, že by společnost bez příspěvků od města pokryla všechny náklady společnosti.

Výsledek hospodaření

Výsledek hospodaření může **příspěvková organizace snížit** až o 30 % **základu daně**, maximálně však o 1 000 000 Kč. Pokud je 30 % méně než 300 000 Kč, lze odečíst tuto částku, maximálně však do výše základu daně. Takto uspořené prostředky musí organizace použít ke krytí nákladů z hlavní činnosti, z nichž získané příjmy nejsou předmětem daně a to nejpozději do tří let.

Obchodní společnost žádnou takovou možnost nemá. Společnost si může **základ daně snížit** o dary, které poskytla subjektům uvedeným v § 20 odst. 8 zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů, a to pokud hodnota daru činí alespoň 2 000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 5 % ze sníženého základu daně.

Příspěvková organizace **rozděluje výsledek hospodaření** do fondů. Obchodní společnost výsledek hospodaření musí tvořit rezervní fond, dále může výsledek hospodaření rozdělit svým společníkům (akcionářům) nebo nechat na úhradu ztrát buď minulých nebo budoucích let.

Príspevková organizace má v tomto smyslu **výhodu** v tom, že i když je zisková, odvádí státu daň z příjmů v nižší částce nebo vůbec. Je to způsobeno výše uvedenou možností snížení základu daně. Obchodní společnost musí vydat finanční prostředky - poskytnout dar, aby si mohla snížit základ daně.

4.5.3 Majetek

Príspevková organizace hospodaří s majetkem svého zřizovatele nebo s vlastním majetkem jménem svého zřizovatele. Majetek a jeho využívání je vymezen ve zřizovací listině.

Obchodní společnost hospodaří s majetkem, který si pořídila z vlastních nebo cizích zdrojů. Kdyby se příspěvková organizace transformovala na obchodní společnost, nastala by velmi důležitá otázka spojená s majetkem obce. Obec by mohla do společnosti majetek vložit, nebo ho poskytnout jinou formou, např. formou nájmu.

Příjmem obecního rozpočtu a nákladem společnosti by bylo **nájemné** majetku, který by společnost využívala ke své činnosti, ale nebyl vložen do základního kapitálu. Nájemné by mělo být stanoveno nejméně ve výši odpisů. Takto se dají pronajímat bytové i nebytové prostory a ostatní zařízení, které jsou určeny k výkonu činnosti společnosti, aniž by došlo k přechodu vlastnictví z obce na společnost. Toto nájemné je pro společnost daňově uznatelným nákladem.

S majetkem lze hospodařit i na základě jiných smluv než nájemních. Mezi ně patří **mandátní smlouvy** nebo **komisionářské smlouvy**, kdy společnost spravuje určitý majetek obce za stanovenou cenu. Pokud by se jednalo o technické služby, bylo by vhodné podle této smlouvy spravovat např. komunikace, dopravní značení, veřejné osvětlení, kanalizace, veřejnou zeleň a hřbitov.

Mezi cizí zdroje dále patří financování pomocí **úvěrů a leasingu** na nákup nového zařízení, díky nim lze zvýšit efektivnost poskytovaných služeb. Úvěr a leasing je vhodná forma financování investičních akcí a strategických oprav. Tímto by společnost zvýšila svá aktiva a možnosti poskytování stále většího rozsahu služeb široké veřejnosti. Splátky úvěru a výše úroků je pro společnost daňově uznatelným nákladem.

Mezi problematiku, která se majetku bezpochyby týká, patří otázka **odpisů**, které by se do účetnictví společnosti významně promítly. Odpisy by se týkali majetku společnosti ve vlastnictví, ale také majetku nově vloženého. Tato skutečnost by ovlivnila odpisovou a

daňovou politiku společnosti. Nová společnost by tak mohla optimalizovat odpisy a tím snížit základ daně z příjmů.

Nevýhodu pro příspěvkovou organizaci spatřuji v tom, že mohou nastat situace, kdy může daná organizace potřebovat ke své činnosti i jiný majetek než je uveden ve zřizovací listině, a proto by obec musela sepsat novou smlouvu o užívání majetku (např. smlouvu o výpůjčce). Ovšem **výhoda** spočívá v tom, že je organizaci kdykoliv k dispozici majetek obce.

Mezi **nevýhody** obchodní společnosti patří fakt, že hospodaří jen s vlastním majetkem, který financuje ze svých zdrojů nebo s majetkem obce za úplatu. **Výhodou** pro společnost je, že při uzavírání smluv ať už o úvěru či nájmu nemusí mít souhlas svého zřizovatele a jedná svým jménem.

Při analýze majetku **Správy majetku města Chropyně** bylo zjištěno, že hospodaří jak s vlastním majetkem, tak s majetkem města. Většina majetku je ve vlastnictví města. Kdyby došlo k transformaci, musí město tento majetek vložit do společnosti, pronajmout, svěřit jinou smlouvou nebo si jej bude muset společnost pořídit z vlastních zdrojů.

4.5.4 Ostatní problematika

Lidské zdroje

Jistě nelze zapomenout na **mzdovou problematiku**. V **příspěvkové organizaci** se výše mzdových nákladů řídí nařízením vlády o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách. Zvýšení mezd tak není podloženo zvýšením výkonů, a tato skutečnost nevede k vhodné iniciativě pracovníků.

V **obchodní společnosti** není určena výše mezd zaměstnanců, proto mohou být mzdy závislé na odvedeném výkonu. Tento krok vede ke zvýšení motivace pracovníků ke zvýšení efektivnosti práce. S největší pravděpodobností se zvýší náklady na mzdy, jelikož se nově objeví odměny statutárních orgánů a členů dozorčích rad.

Výhodou příspěvkové organizace v této problematice jsou poskytnuté dotace ze státního rozpočtu nebo od úřadu práce na mzdy pracovníků. **Nevýhodou** příspěvkové organizace je špatná motivace pracovníků k efektivnosti práce. **Nevýhodou** obchodní společnosti je to, že si musí na mzdy pracovníků „vydělat“ vlastní činností, což vede ke zvýšení nákladů.

Rezervní fond

Příspěvková organizace tvoří **rezervní fond** ze zlepšeného výsledku hospodaření na základě schválení jeho výše zřizovatelem. Rezervní fond může být využit k dalšímu rozvoji činnosti, k úhradě ztráty nebo k úhradě případných sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně.

Obchodní společnost má povinnost vytvořit **rezervní fond**, který se tvoří ze zisku vykázaného v řádné účetní závěrce. V prvním roce vytvoření zisku je to nejméně 10 % z čistého zisku, avšak ne více než 5 % z hodnoty základního kapitálu. Tento fond se ročně doplňuje o určitou část zisku. O použití rezervního fondu rozhodují jednatele společnosti, peněžní prostředky z rezervního fondu lze použít k úhradě ztráty společnosti.

Výhodou příspěvkové organizace je neomezenost tvorby rezervního fondu a také možnosti jeho využití.

Oprava majetku

U **příspěvkové organizace** je na opravu a udržování majetku tvořen **fond reprodukce majetku**, který se tvoří ve výši odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku.

Obchodní společnost tvoří zákonné **rezervy na opravy hmotného majetku**⁴¹, která se stane daňově uznatelným nákladem. Tuto rezervu musí společnost vést na samostatném bankovním účtu, který je založen jen pro tento účel. Výše rezervy se stanoví podle jednotlivého majetku určeného k opravě a charakteru této opravy. Výše rezerv ve zdaňovacím období je rovna podílu rozpočtu nákladů na opravu a počtu zdaňovacích období, která uplynou od zahájení tvorby rezervy do předpokládaného termínu zahájení opravy.

Příspěvková organizace nemusí tvořit plán oprav a udržování, který obchodní společnost potřebuje. Další **výhodou** příspěvkové organizace je fakt, že v případě opravy majetku může použít fond reprodukce majetku a pokud jeho výše nedosahuje případné opravě může použít i rezervní fond nebo příspěvek od svého zřizovatele. Nevýhodou příspěvkové organizace je, že fond reprodukce majetku tvoří z investiční dotace nebo z příjmů z prodeje dlouhodobého majetku a darů.. **Výhodou** obchodní společnosti je, že rezervy na opravy hmotného majetku jsou daňově uznatelné náklady, které snižují základ daně. **Nevýhodou** obchodní společnosti je nutnost zahájit opravu nejpozději rok od předpokládaného zahájení opravy a založení samostatného účtu.

---

⁴¹ § 7 zákona č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů

4.5.5 Nově poskytované služby

Pro společnost by jistě bylo vhodné se zamyslet nad službami poskytovanými jiným subjektům, než je město. Nově by v okrajových částech města lidé ocenily služby ve smyslu štípání dřeva, skládka uhlí, sečení trávy a stříhání živých plotů.

Při zamyšlení se nad možnostmi technických služeb je třeba se i zamyslet nad možnostmi **rozšíření služeb**, a to nejen na práci venku, ale také v domácnosti. Mezi služby by mohly technické služby přiřadit také nově se rozmáhající službu tzv. „**hodinového manžela**“. Hodinový manžel poskytuje veškeré služby týkající domácností nebo kanceláří, např. drobné opravy, malířské práce, montáž nábytku, zednické, elektrikářské a instalatérské práce. Tato služba je vhodná pro osamělé ženy a méně technicky zdatné nebo zaneprázdněné muže. Abychom nezůstaly jen u hodinového manžela, mohly by ženy plnit roli „**hodinové manželky**“. Tyto ženy by se mohly zaměřit na úklid domácností, praní a žehlení, dle potřeb zákazníka také na hlídání dětí, nebo třeba nákup surovin. Tuto služby by jistě ocenila starší generace, osamělí muži nebo velmi zaneprázdněné ženy. Tyto služby by jistě vedly ke zvýšení počtu zaměstnanců společnosti, což by směřovalo ke zvýšení mzdových nákladů.

5 Závěr

Cílem diplomové práce bylo zpracovat komplexní legislativní materiály týkající se obcí a jimi zřízených organizací, včetně praktické aplikace na město Chropyně a jím zřízené organizace. Cíl diplomové práce byl naplněn analýzou hospodaření příspěvkových organizací Základní školy Chropyně a Správy majetku města Chropyně v letech 2008 – 2010. Srovnání příjmů a výdajů rozpočtové skladby příspěvkových organizací bylo v hodnoceném období provedeno pomocí strukturální analýzy a srovnáváním předešlých let.

Základní škola splňuje svou hlavní činnost i způsob financování určený ve zřizovací listině. Příspěvková organizace má jedinou možnost ziskové doplňkové činnosti, kterou je realitní činnost (pronájem volných prostor), proto je závislá na příspěvcích od svého zřizovatele a také na dotacích od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Základní škola hospodaří se svěřenými prostředky bez známky pochybení. Majetek základní školy je ve vlastnictví města Chropyně, příspěvkové organizaci je svěřen k hospodaření.

Správa majetku města Chropyně je v jiné situaci než základní škola. Sice dostává příspěvky od svého zřizovatele, ale její příjmy za poskytnuté služby se každým rokem zvyšují. Správa majetku města je méně závislá na příspěvcích od svého zřizovatele a může pořizovat vlastní majetek.

Hlavním motivem pro řešení podkapitoly o změně právní formy bylo ukázat představitelům obce výhody a nevýhody transformace příspěvkové organizace na obchodní společnost. Samozřejmostí změny právní formy je zvýšení efektivnosti práce a také zvýšení kvality poskytovaných služeb. Transformace existující příspěvkové organizace na obchodní společnost je velmi složitý proces s vysokými náklady, kterému musí předcházet detailní zhodnocení ekonomického prostředí.

Seznam použité literatury

KOLEKTIV AUTORŮ. *Meritum Příspěvkové organizace 2011*. 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011. 344 s. ISBN 978-80-7357-626-4.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Řízení obcí I*. 1. vyd. Příbram: PBtisk, 2008. 263 s. ISBN 978-80-86946-76-4.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2010. 264 s. ISBN 978-80-247-3228-2.

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. 1. vyd. Praha: GRADA Publishing, a. s., 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637--2.

MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.

MERITUM, *Obce 2008-2009*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2008. 1092 s. ISBN 978-80-7357-331-7.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7263-664-8.

PAŘÍZKOVÁ, Ivana. *Finance územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: TRIBUN EU, 2008. 238 s. ISBN 978-80-210-4511-8.

PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy: teorie a praxe v ČR*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, 588 s. ISBN 978-80-7357-614-1.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PELC, Vladimír. *Daňové podmínky působení neziskových subjektů*. 1. vyd. Praha: H. C. Beck, 2010. 164 s. ISBN 978-80-7400-190-1.

PETRLÍKOVÁ, Blažena. *Účetní souvztažnosti nevýdělečných organizací*. 1. vyd. Praha: LINDE, 2005. 319 s. ISBN 80-7201-568-0.

RŮŽIČKOVÁ MERLÍČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 11. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 247 s. ISBN 978-80-7263-675-4.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Majetek krajů, měst, obcí, DSO a příspěvkových organizací*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství ACHA, obec účtuje s.r.o., 2010. 260 s. ISBN 978-80-2545-609-5.

Právní legislativa

Zákon č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000 o obcích (obecní zřízení).

Zákon č. 250/2000 Sb., ze dne 7. července 2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Zákon č. 420/2004 Sb., ze dne 10. června 2004, o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 410/2009, ze dne 9. prosince 2010, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad soudržnosti.

Vyhláška č. 383/2009 Sb., ze dne 13. prosince 2011, o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu a o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů (technická vyhláška o účetních záznamech) ve znění vyhlášky č. 437/2011.

Odborné články

KRYŠKOVÁ, Š a A., URBANCOVÁ. *Účetní reforma veřejných financí v České republice a právní úprava některých vybraných účetních jednotek*. Právo, ekonomika, management. Ostrava: KEY Publishing, 2011. ISSN 1804-3550.

Internetové zdroje

http://cds.mfcr.cz/cps/rde/xbcr/cds/2012_stanovisko-GFR_lhuta-danovepriznani-obci.pdf

<http://www.muchropyne.cz/>

Analýza aktuálního stavu veřejné správy [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, aktualizováno dne 14. prosince 2011 [cit. 2012-03-30] dostupné na <http://www.mvcr.cz/clanek/analiza-aktualniho-stavu-verejne-spravy.aspx>

<http://www.smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/default.aspx>

BARTAS, O. *Ministerstvo* [online], aktualizováno 4. ledna 2011 [cit. 10.4.2012] dostupné na <http://www.msmt.cz/ministerstvo>

POPSÍŠIL, P., ŠTEFANKOVÁ, B. A I. DURCZOKOVÁ, „Transformace“ příspěvkové organizace územních samosprávných celků (tj. obcí a krajů) na obchodní (akciovou) společnost. UNES, 2009, 2009/7. dostupné na www.ucetnikavarna.cz

SEHNALOVÁ, O. *Stanovy KROMĚŘÍŽSKO – sdružení pro cestovní ruch, o. s.* [online] aktualizováno 10.12.2009 [cit. 20. 3. 2012] dostupné na http://www.region-kromeriz.cz/o_nas.asp

Seznam zkratek

aj. – a jiné

apod. – a podobně

CSUIS – Centrální systém účetních informací státu

č. – číslo

ČR – Česká republika

ČÚS – český účetní standard

FKSP – fond kulturních a sociálních potřeb

Kč – koruna česká

mil. - milion

např. – například

odst. - odstavec

OSS – organizační složka státu

písm. - písmeno

PO – příspěvková organizace

tzn. – to znamená

ÚSC – územní samosprávný celek

VK – vlastní kapitál

Sb. – sbírka

SDH – sbor dobrovolných hasičů

SF – státní fond

SMO ČR – svaz měst a obcí České republiky

ZŠ – základní škola

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB – TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB – TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB – TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB – TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB – TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 27. 4. 2012

.....
Renata Járková

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Samostatná působnost obce

Příloha č. 2 - Daňové příjmy rozpočtu obcí

Příloha č. 3 – Termíny pro předávání konsolidačních účetních záznamů

Příloha č. 4 – Rozvaha a výkaz zisků a ztrát Základní školy Chropyně

Příloha č. 5 – Rozvaha a výkaz zisků a ztrát Správy majetku města Chropyně